Biblioteca Centrală Regională Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

VEAC NOU

Organ al Consiliului General A.R.L.U.S.

ANUL XIII Nr. 26 | Vineri 5 iulie 1957 | 4 PAGINI, 25 BANI

Descoperirea baronului Allard

In drum spre Ceylon, baronul Allard s-a oprit în cursul săptămînilor trecute, în Uzbekistan. Baronul Allard e o personalitate cunoscută în Belgia și, alăturîndu-se de cîtva timp mișcării partizanilor păcii, pleca spre Colombo, la recentul congres.

Înainte de a ajunge la ținta călătoriei sale, a ținut, însă, să facă acest popas. A dorit să vadă cu ochii lui o lume pe care n-o cunoștea decît din auzite, să verifice impresii fugare, să se intarească, poate, și în convingerea că omul sovietic socotește cu adevărat pacea drept primordiala lui condiție umană. Căci pentru baronul Allard pacea începe mai întîi în conștiința și sufletul fiecăruia dintre noi; cel care n-o simte în primul rînd intrinsul — spune baronul — n-o poate dărui nici altora... Intr-o bună zi, deci, oaspetele cu blazon nobiliar a descins din tren la Taşkent. Și numaidecît a și pornit să facă cunoștința unui univers complefamente inedit pentru el. S-a oprit lîngă un cioplitor în piatră care, într-un ungher singuratec și umbros, chema la o viață nouă monumente din vremuri de mult îngropate sub pulberi străvechi; a zăbovit o clipă lîngă un ochi de apă limpede ca lacrima; s-a adăpostit sub un arbore bătrîn cu crengile aproape albe; s-a recules într-o moscheie cu covoare adînci și moi; a băut ceaiul prieteniei cu bătrîni purtînd turbane colorate și a vorbit cu ei despre Om, despre Pace despre Veșnicie; a fost să vadă locul fostului observator al lui Ulung-Beg, prințul adolescent căruia îi plăcea să se înconjoare cu savanți și poeți; s-a inclinat, politicos, la mausoleul „celei mai iubite femei, Turkonaka"... Iar cînd sufletul i-a fost plin de poezia trecutului, s-a dus să vadă la operă „Lacul lebedelor", a urmărit dezbaterile Congresului orientaliștilor care tocmai se ținea la Taşkent, a umblat prin parcuri de basm și nu s-a putut sătura privind la calea ferată a copiilor, s-a întreținut cu femei musulmane, directori de uzine, despre aride probleme de economie, a fost și pe stadionul central, pe care l-a găsit mai mare decît cea mai importantă arenă sportivă din Paris... A văzut colhozuri bine gospodărite, pămînturi cultivate cu grijă și s-a așezat alături de tineri mecanizatori în jurul unor mese scunde pe care fructele și cofeturile colorate în toate felurile închipuiau, parcă, un complicat motiv de țesătură orientală.

Și după ce a văzut toate acestea, baronul Allard a putut arăta că ființa i s-a pătruns de o mare liniște, de o profundă bucurie și de o certitudine atotcuprinzătoare. Văzînd peste tot semnele străduinței tuturora spre a face mai frumoasă viața fiecăruia, baronul s-a simțit încurajat în propria lui hotărîre de a-i uni pe oameni pentru a pune frîu nebunilor.

Și a plecat exprimîndu-și o recunoștință venită din inimă pentru zilele acelea obișnuite, care pentru el vor fi de neuitat.

Dumitru Hîncu

Expoziția Economică Unională de la Moscova

INSTITUTUL „PERGAMON"

Interesul trezit în lumea științifică internațională de marile progrese realizate în ultimul timp de știința sovietică s-a materializat de curînd prin crearea la Londra și New York a unui institut specializat, numit „Pergamon", care și-a asumat misiunea de a face cunoscute oamenilor de știință de limbă engleză rezultatele cercetărilor științifice din Uniunea Sovietică și țările de democrație populară.

In vederea realizării acestui obiectiv, institutul își propune: organizarea unui corp competent de translatori care să poată pune la dispoziția oamenilor de știință, instituțiilor de stat și industriale, lucrări științifice sovietice, încurajarea și coordonarea predării cursurilor de limba rusă în instituțiile de învățămînt superior și asigurarea acestora cu textele și mijloacele necesare pentru inițierea persoanelor care nu cunosc limba rusă în citirea literaturii de specialitate; traducerea și răspîndirea literaturii științifice și tehnice din U.R.S.S. și țările de democrație populară; alcătuirea și publicarea unor monografii științifice în limba engleză cu asistența instituțiilor respective din U.R.S.S., care să ilustreze progresul important realizat în diferite domenii de cercetare științifică sovietică.

Organizarea noului institut a fost determinată de raportul adresat guvernului englez de către Consiliul de avizare în problemele de politică științifică, de sub președinția d-lui Alexander Todd care, între altele, a opinat următoarele: „... Problemele s-ar rezolva dacă lumea științifică ar avea posibilitatea să se informeze curent asupra literaturii științifice sovietice; dar numai un procent de 2 la sută dintre oamenii noștri de știință citesc texte în limba rusă, față de un procent de 80 la sută și 90 la sută care citesc în limbile franceză și germană. Astfel, primul lucru important care trebuie realizat este încurajarea predării limbii ruse, ca limbă modernă importantă în școli și universități... Există actualmente cel puțin 1.000 de periodice științifice și tehnice sovietice. In 1954 au fost publicate în limba rusă 14.000 de cărți științifice și tehnice, dar British Museum posedă numai un număr de 600 de publicații anuale. D.S.I.R. 300, iar librăriile nu achiziționează nici o mie de publicații. In felul acesta este evident că noi nu primim decît o fracțiune din totalul publicațiilor în limba rusă... Deci, o problemă importantă este lărgirea posibilității de cunoaștere largă a literaturii științifice sovietice. In unele țări din occident se aplică acest sistem, dar organizarea este inadecvată și necorespunzătoare. Considerăm, de aceea, ca o sarcină urgentă organizarea unui sistem eficace de rezumate din periodicile științifice și tehnice de limba rusă și extinderea serviciilor existente care se ocupă cu această problemă...".

Crearea institutului „Pergamon" a avut un mare ecou. Un număr de peste 100 de oameni de știință cu renume mondial au acordat sprijinul lor efectiv creării și dezvoltării acestei instituții. Iată numai cîteva nume din lista acestora: prof. P. Aebersold (Oak Ridge), Sir Edward Appleton (Edinburgh), prof. H. W. Aten (Amsterdam), prof. P. Auger (Paris), prof. Z. M. Bacq (Liège), prof. J. P. Baxter (Sydney), Dr. H. J. Bhabha (Bombay), prof. M. Bobtelsky (Ierusalim), Dr. Wallace Brode (Washington), prof. Harvey Brooks (Harvard), prof. Anton Fr. Brun (Copenhaga), Sir Edward Bullard (Cambridge), Sir Ernest Rock Carling (Londra), Mr. C. G. Carlsson (Stokholm), Dr. V. Deulofeu (Buenos-Aires), prof. F. J. Dyson, Jr. (Princenton), prof. H. Ficker, (Viena), prof. F. Haide (Jena), prof. K. Hidaka (Tokio), prof. M. Lora-Tamayo, (Madrid), prof. L. Ruzicka (Zürich), Dr. Alberto Sandoval (Mexic), prof. H. C. Urey, (Oxford), prof. F. Weygand, (Berlin), dr. M. Wildt (Yale), prof. L. Yaffe, (Montreal).

Institutul a și început să-și desfășoare activitatea și pentru anul 1958 este programat la Washington sau Londra un simpozion, organizat în colaborare cu cîteva mari universități, în vederea examinării următoarelor probleme: acordarea de asistență pentru înființarea de cursuri de limba rusă în facultățile de medicină și tehnice și în general pe lîngă catedrele universitare din țările de limbă engleză, inițierea de cursuri rapide în vederea descifrării textelor științifice și tehnice sovietice în minimum de timp etc. Dealtfel, institutul publică de pe acum, cu sprijinul financiar al Ministerului Educației, Sănătății și Treburilor și în colaborare cu Uniunea geofizică națională și cu Fundația națională de științe, următoarele reviste sovietice în traducere integrală: Energia atomică, Probleme de viroză, Probleme de hematologie și transfuzii de sînge, Revista de microbiologie, epidemiologie și imunobiologie, Revista de biofizică, Revista de oncologie, Revista de fiziologie a U.R.S.S., Electricitatea, Fizica metalelor și metalografie, Revista sovietică de geofizică.

In clipa de față, institutul duce tratative cu alte departamente guvernamentale, societăți științifice și asociații industriale pentru traducerea a încă zece reviste sovietice în domeniul agriculturii, electronicii și tehnicii. In afară de acestea încă în cursul anului 1957 vor fi publicate importante monografii și cărți științifice sovietice, cuprinzînd printre altele, lucrările acad. A. N. Semenov căruia i s-a decernat recent premiul Nobel pentru chimie, lucrările de fizică teoretică ale acad. Landau și ale colegilor săi.

Serviciile institutului „Pergamon" sînt la dispoziția societăților științifice, universităților, medicilor, inginerilor și cercetătorilor științifici care doresc să se informeze în legătură cu publicațiile din U.R.S.S. și din țările de democrație populară.

Crearea institutului „Pergamon" atestă astfel, o dată mai mult, locul pe care îl ocupă știința sovietică în competiția științifică internațională și interesul pe care cercetările oamenilor de știință din U.R.S.S. îl trezesc în rîndurile savanților din lumea întreagă. In această ordine de idei, apar și mai absurde încercările unor cercuri oficiale din țările occidentale de a ridica bariere în calea cooperării științifice internaționale.

Ion Crișan

Conducere eficace

1 iulie a fost o dată remarcabilă în viața poporului sovietic, în istoria economiei sovietice. In acea zi, au început să funcționeze cele 105 consilii ale economiei naționale, înființate pe temeiul legii votate de a șaptea sesiune a Sovietului Suprem al Uniunii Sovietice, care a avut loc în luna mai.

Legea a fixat numărul consiliilor economice naționale; Sovietul Suprem al Uniunii Sovietice a lăsat la latitudinea Sovietelor republicilor unionale determinarea numărului de consilii necesare în fiecare dintre aceste republici. Sesiunile Sovietelor republicane care au urmat au decis să înființeze: în R.S.F.S.R. — 70 de consilii, în Republica Ucraineană — 11, în Republica Kazahă — 9, în Republica Uzbekă — 4, iar în celelalte republici unionale cîte un consiliu al economiei naționale.

Cele cîteva săptămîni care au trecut de la votarea legii pentru înființarea consiliilor economiei naționale au fost folosite pentru organizarea lor interioară, pentru alegerea cadrelor și pentru alte asemenea lucrări pregătitoare. In paginile presei sovietice au apărut mereu, în tot acest interval, știri din toate colțurile Uniunii Sovietice, care relatau despre primele măsuri luate de consiliile abia organizate și despre însemnătatea acestor măsuri pentru viața industrială a diferitelor regiuni economico-administrative. Multe dintre aceste știri au o însemnătate care depășește cotidianul, deoarece permit să se deslușească direcția în care se va desfășura efortul consiliilor economice naționale, permit să se întrezărească marile efecte economice ale activității lor.

Înfăptuirea acestor prime măsuri se bizuie pe examinarea atentă a sutelor de mii de propuneri formulate de masele de muncitori, de tehnicieni, de lucrători administrativi și ingineri în cadrul discuției atît de largi, atît de fructuoase, care s-a desfășurat înainte de întrunirea celei de a șaptea sesiuni a Sovietului Suprem.

Din multe părți au parvenit atunci propuneri privitoare la combinarea unor întreprinderi, adică la unirea sub o direcție unică a unor mine, fabrici, uzine legate între ele din punct de vedere tehnologic și economic. Un bun exemplu al rezervelor ce pot fi scoase la iveală prin combinarea întreprinderilor îl oferă înființarea combinatului metalurgic din Nijne-Taghilsk. Combinatul cuprinde cele două uzine metalurgice din Nijne-Taghilsk și Novo-Taghilsk, uzine cocso-chimice și de materiale refractare și cîteva mine care produc minereuri de fier. Înainte, aceste întreprinderi depindeau de diverse direcții generale. In conducerea lor predominau punctele de vedere impuse de interese îngust departamentale. Activitatea lor nu era coordonată. Din această cauză apăreau uneori disproporții între producția de minereu, de cocs, de produse metalurgice. In scurtă vreme, lucrurile s-au schimbat. Aprovizionarea tehnico-materială a întreprinderilor a început să funcționeze mai bine, s-a stabilit o mai strînsă concordanță în munca diferitelor sectoare de producție. Aparatul administrativ a fost redus. Combinarea a deschis perspective largi și introducerii tehnicii noi.

Activitatea consiliilor economiei naționale va îngădui să se folosească din plin capacitățile de producție existente. Din Tbilisi parvine o știre interesantă în această ordine de idei. Una din cele mai mari întreprinderi, uzina de reparații de locomotive, nu obținea suficiente comenzi din partea Ministerului căilor de comunicație al U.R.S.S., pentru a folosi complet utilajul de care dispunea. Pe de altă parte, interesele departamentale împiedecau schimbarea profilului întreprinderii. Acum, consiliul economiei naționale a Republicii Gruzine a rezolvat această problemă: uzina va fabrica locomotive electrice, pentru care există o cerere atît de mare în Uniunea Sovietică.

Utilaje care prisosesc într-o ramură de producție pot fi îndreptate de consiliile economiei naționale în alte ramuri, unde pot fi folosite cu mult succes. O astfel de hotărîre a fost luată de unul din consiliile economiei naționale dintr-o regiune a R.S.F.S.R. In această regiune se află o puternică și înfloritoare industrie forestieră. Greutățile ce le mai întîmpina această industrie proveneau din lipsa unei suficiente baze de reparații a utilajului forestier. Cele cîteva ateliere de reparații care aparțineau Ministerului industriei forestiere nu erau suficient utilate pentru a face față nevoilor. In această regiune există însă și o puternică industrie metalurgică și a construcțiilor de mașini, bogat utilată. Și totuși barierele departamentale împiedicau ajutorul firesc și necesar al celei din urmă pentru cea dintîi. Acum, consiliul economiei naționale a decis să repartizeze atelierelor de reparații ale industriei forestiere o serie de mașini-unelte care prisoseau în întreprinderile metalurgice și de construcții de mașini din regiunea respectivă.

Este limpede de pe acum că noile consilii ale economiei naționale vor putea conduce cu succes industria și construcțiile din toate colțurile Uniunii Sovietice. Ele întrunesc cîteva avantaje esențiale: apropierea lor de viața întreprinderilor și șantierelor, posibilitățile ce le au de a cunoaște mai adînc, mai multilateral, economia regiunilor în care funcționează, larga sferă a atribuțiilor lor — le fac un instrument, pe cît de puternic, pe atît de elastic, de conducere.

Realizînd planurile curente și de perspectivă, contribuind la dezvoltarea cooperării și specializării întreprinderilor, veghind la funcționarea fără greș a legăturilor economice inter-regionale, îndrumînd folosirea largă a tehnicii noi, consiliile economiei naționale vor asigura înfăptuirea principiului centralismului democratic, piatra unghiulară a conducerii politice și economice în societatea socialistă.

Alexandru Leon

Cine vor fi cei cinci care vor pleca la Moscova

?

O vom afla duminică 7 iulie a. c., după tragerea la sorți a rezultatelor concursului „Festival — Moscova 1957".

Tragerea va avea loc la orele 10 dim. la Casa prieteniei romîno-sovietice din str. Batiștei nr. 14.

Participanții la concurs sînt invitați a lua parte.

ÎNSEMNĂRI

Necontenitul foșnet al cărții

...Un călător tînăr, cu bărbuță blondă și ochelari, încălțat în ciubote prăfuite, a poposit pe dîmbul de la răscruce, — calcinat tumulus scit în stepa ucraineană, — pe dîmbul lîngă care o candelă pîlpîie în scorbura troiței. Peste șleahurile hoporoase de pustă cotropită de ciulini, se bulbucă departe, ca alte mușuroaie, izbele unui sat. Soarele stă să scapete... Miros de țărînă pîrjolită și fum puturos de tizic, plutește în acest amurg de vară tobagă...

Călătorul dă o raită cu privirea, căutînd dincolo de siluetele mizerabile ale bordeielor un copac, un locșor ospitalier pentru noapte. Oftează. Își șterge ginditor ochelarii colbuiți, scoate după aceea un carnet din buzunar și notează. Așa îl văd pe Cehov, hoinarul din tulburătoarele priveliști ale stepei beloruse.

Gîndindu-mă la lumea rusă de odinioară de pe vastul teritoriu învăluit în tenebrele trecutului; gîndindu-mă la scriitorii de demult care și-au făcut un apostolat din peregrinarea prin imensitățile populate cu semințiî inculte, prin locuri virgine de civilizație, — îmi vine în minte portretul pionerului din nu știu ce patetică litografie. In picioare pe o movilă, cu fața încordată, el scrutează titanica muncă ce-l așteaptă. Înaintea lui se întinde, la nesfîrșit, bărăganul sterp sau pădurea inextricabilă, sau munțele ostili. E covîrșit la un moment dat, viziuni descurajatoare i-au relaxat crisparea chipului și mi-l închipui, ca și pe Cehov, oftind.

Dar a întors capul, îndărăt, unde la umbra arborelui, dejugați, rumegă un struțan, cei doi boi ai bățenarului. Iar în harabaua clasică a pionerului, sub coviltir, el zărește căpșorul bălai al pruncului alipit simplu și avid totodată, de sînul mamei. Atunci, străbătut de o invincibilă înviorare, omul își stuchie în palmă și apucă rîzînd toporul zvîrlit la picioarele sale. Va învinge. Așa s-au deșteptat toate păminturile, așa mi-i închipui uneori pe pionerii marii revoluții care au croit drumuri noi în nesfîrșitele stepe ale trecutului sumbru. Și de atunci nici un drumeț nu mai oftează.

*

Ca o imensă rețea arterială se ramifică pe vastul teritoriu al Uniunii Sovietice, harta ei culturală. Utilizînd mai departe sugestia pe care ne-o impune comparația, putem spune că fiecare din pulsațiile acestei uriașe inimi, se transmite și se resimte numaidecît, pînă în cele mai îndepărtate extremități geografice.

Căutînd să reținem, pentru contrast, această viziune de necuprins, fără voie revin în memorie imagini din literatura marilor precursori. Cehov cutreierînd stepele Ucrainei, Kamciatka... Gogol oprindu-se în sat la Dikanka, culegînd povești și snoave... Korolenko străbătînd ținuturile Caspicei și ale Uralului... Gorki, pe ale Volgăi... Călătoreau ca să-și cunoască țara și eroii, acești aezi ai culturii inaccesibile noroadelor ce împînzeau întinsele spații, mujici, triburi de păstori, pescari, vînători din taiga, mici meșteșugari. Nu văzuseră niciînd o carte, și pentru ei litera tiparului era o

F. Brunea-Fox

(continuare în pag 3-a)

Un eveniment muzical

A intrat în tradiția timpurilor noastre ca fiecare țară să aibă anual sau periodic, o serie de manifestări artistice internaționale.

— „Primăvara la Praga", „Festivalul muzicii contemporane" de la Varșovia, „Concursul de canto de la Geneva", „Festivalul Liszt-Bartok", „Concursul de vioară George Enescu" ș.a. reprezintă momente de confruntare a talentelor, și în același timp, prilejuri de întărire a relațiilor prietenești între popoare.

Zilele acestea, D. D. Șostakovici, președintele comitetului de organizare a concursului de pianiști și violoniști „P. I. Ceaikovski", a transmis o invitație interpreților noștri de a lua parte, în martie-aprilie 1958 la Moscova, la acest mare eveniment artistic. Este fără îndoială o mare cinste pentru noi de a participa — alături de cei mai străluciți interpreți sovietici și străini — la o asemenea „întîlnire" muzicală de răsunet mondial.

Să răsfoim împreună filele elegantului prospect al concursului... O copertă albastră, străbătută de o mare cheie de sol, lasă cititorul să admire îndelung medalionul alb-negru al lui Ceaikovski, ca — peste o primă pagină de titlu — să ne întîmpine un reușit portret al compozitorului clasic rus însoțit de autograf. Privirea ne este reținută apoi de numele membrilor comitetului de organizare al concursului, printre care remarcăm pe compozitorul D. D. Șostakovici ca președinte, dirijorul V. V. Țelikovski ca vicepreședinte și pe cunoscuții Emil Ghilels, A. B. Goldenweiser, S. T. Richter, David Oistrah, A. V. Sveșnikov, D. Kabalevski, T. N. Hrenikov ș.a.

In cuvîntul introductiv al prospectului, un substanțial articol al lui D. Șostakovici fixează importanța marelui Ceaikovski, spre a lămuri parcă tuturor participanților răspunderea ce le va reveni în urma dobîndirii titlului de laureat. „Prin creațiile sale, ca și prin întreaga sa activitate muzicală multilaterală, P. I. Ceaikovski a avut o influență uriașă asupra dezvoltării muzicii ruse și în special — subliniază autorul „Cantatei pădurilor" — asupra dezvoltării artei interpretative". Președintele comitetului de organizare al concursului precizează apoi rolul de îndrumător al lui Ceaikovski ca director al „Societății muzicale ruse" și „influența binefăcătoare asupra artei muzicale interpretative". De aci, s-a născut ideea unui concurs de interpretare pentru pianiști și violoniști.

Un alt aspect — propriu autorului operei „Evgheni Oneghin" — pe care Șostakovici a ținut să-l sublinieze în rîndurile sale, este faptul că „lui Ceaikovski îi era cu totul străină delimitarea națională" și de aceea în „timpul călătoriilor sale prin Europa el se străduia să facă cunoscute publicului european creațiile muzicale ruse, iar în Rusia — creațiile cele mai de seamă ale muzicii occidentale". De aci, caracterul internațional al concursului Ceaikovski.

Ilustrațiile prospectului ne poartă în paginile următoare prin diferitele meleaguri amintitoare a marelui clasic rus: **Casa-muzeu din orașul Klin** (împrejmuită de încîntătoare alei cu verdeață și pomi), **Casa natală din Votkinsk** (impunătoare prin construcție), **Conservatorul din Moscova** ce-i poartă numele (dominat de o reușită sculptură a compozitorului). **Sala mare de concerte a Conservatorului** (unde se va desfășura concursul), **masa de lucru a lui Ceaikovski** din casa-muzeu de la Klin (de o sobrietate și eleganță cuceritoare) și o pagină a unui **manuscris muzical autograf.**

Am ajuns la mijlocul caietului-prospect... De aici începe partea mai aridă — poate pentru cititorul de rînd, dar cea mai interesantă și captivantă pentru muzician. De aici, se poate judeca nivelul artistic, general al concursului. Trebuie s-o spunem deschis de la început că numai un interpret multilateral ca repertoriu și stil va putea face față dificilelor cerințe ale întrecerii. Dar... să parcurgem cele trei etape, cu lucrările impuse, pianiștilor. Patru piese obligatorii, total diferite ca stil și epocă, vor constitui primul examen al candidaților: Bach, Mozart, Ceaikovski și un studiu de virtuozitate la alegere (Chopin, Liszt, Scriabin, Rachmaninov). In etapa următoare nu vor putea concura decît 20 de tineri interpreți. Remarcăm amănuntul că toate piesele cerute acum candidaților fac parte numai din repertoriul clasic rus și sovietic la care se adaugă o piesă a unui compozitor contemporan din țara participantului. Sonatele domină această dificilă etapă.

O splendidă vedere generală a sălii mari de concerte a Conservatorului din Moscova stă ca frontispiciu la condițiile cerute de etapa finală sugerînd parcă interpreților:

Viorel Cosma

(continuare în pag 3-a)

Economiștii sovietici discută

In cursul lunii mai a avut loc la Moscova o largă consfătuire organizată de Institutul de Economie al Academiei de Științe a U.R.S.S. cu tema „Legea valorii și rolul ei în economia socialistă".

Abordînd una din problemele centrale, de o incontestabilă actualitate teoretică și practică, dezbaterile au adus numeroase sugestii interesante și au marcat un evident progres în rezolvarea creatoare a problemelor care se pun economiei politice a socialismului. Pentru participanții străini, consfătuirea a fost revelatoare nu numai prin fondul problemelor discutate, ci mai cu seamă prin diversitatea punctelor de vedere exprimate. Discuțiile libere au dus la abordarea problemelor din unghiuri extrem de variate și au reprezentat o convingătoare demonstrație a largilor posibilități de desfășurare a luptei de opinii între participanți, care se situau în unanimitate și cu fermitate pe pozițiile economiei politice marxist-leniniste. Respingînd deopotrivă tendințele revizioniste și închistarea dogmatică, consfătuirea a oglindit o deplină unitate de concepție, în diversitatea soluțiilor științifice propuse. Prin acest unghi mi se pare că trebuie privită în primul rînd însemnătatea internațională a consfătuirii, în condițiile în care economiștilor marxiști li se pune problema de a dezvolta în mod creator cercetările lor și de a folosi lupta liberă de opinii ca o metodă permanentă de muncă.

O primă problemă dezbătută în cadrul consfătuirii a privit necesitatea și particularitățile producției de mărfuri în socialism și — legat de aceasta — rolul pe care legea valorii îl joacă în ansamblul legilor economice ale socialismului.

După cum se știe, în literatura economică socialistă a existat multă vreme părerea dedusă din considerații abstracte, rupte de realitățile vieții, că marfa și legea valorii sînt străine socialismului și incompatibile cu el. In perioada primului cincinal, aceste păreri s-au concretizat în propuneri de desființare a banilor și comerțului, propuneri care au fost criticate la Congresul al XVII-lea al Partidului (1934). Critica a deschis porțile unei tratări științifice a problemei; totuși, unele confuzii au persistat în sensul că unii economiști recunoscînd acum categoriile de preț de cost și bani, continuau totuși să nege existența mărfii și a valorii.

Un pas important înainte în rezolvarea aspectelor teoretice legate de această problemă a fost făcut prin consfătuirea organizată în 1951 în jurul manualului de economie politică. In cadrul discuțiilor ce au avut loc atunci, unii participanți au afirmat necesitatea obiectivă pentru socialism a producției de mărfuri și acțiunea legii valorii în economia socialistă, teză apărată și dezvoltată apoi de Stalin în lucrarea sa „Problemele economice ale socialismului în U.R.S.S.".

Recunoscînd meritele acestei lucrări, participanții la consfătuirea recentă au supus totodată criticii unele teze greșite pe care ea le cuprinde. In unanimitate economiștii sovietici s-au declarat astfel în dezacord cu următoarele teze:

a) că mijloacele de producție nu ar fi mărfuri, ci ar avea numai înveliș exterior de marfă;

b) că legea valorii ar acționa asupra producției numai prin intermediul salariului.

c) că circulația mărfurilor ar înceta să intre în contradicție cu sarcina construirii comunismului și că ar fi necesar să se treacă treptat la schimbul de produse.

Aceste teze greșite au fost apreciate ca stînd la baza și a altor teorii nejuste din punct de vedere științific și dăunătoare din punct de vedere practic, care au apărut în ultimii ani în unele lucrări, cum ar fi:

a) Teoria că în ceea ce privește mijloacele de producție, banii nu mai constituie un echivalent general și încetează de fapt să mai fie o expresie a valorii;

b) Negarea uzurii morale a mijloacelor de producție în economia socialistă;

c) Teoria inaplicabilității categoriilor hozrasciot și preț de cost în producția colhoznică.

d) Teoria că prețul nu este o expresie bănească a valorii, că el nu se bazează pe valoare; și altele.

In esență deci, s-a pornit de la ideea că în ciuda progreselor făcute, în literatura economică persistă o anumită subapreciere a legii valorii și a însemnătății acțiunii ei în socialism, o subapreciere a importanței folosirii relațiilor marfă-bani în construcția comunistă.

Din punct de vedere practic, economiștii sovietici apreciază că principalele neajunsuri care au decurs din subaprecierea însemnătății legii valorii pentru economia socialistă privesc modul de rezolvare a unor importante probleme cum sînt:

a) eficacitatea economică a investițiilor și a introducerii tehnicii noi;

b) repartizarea teritorială a producției socialiste;

c) sistemul prețurilor și problemelor rentabilității întreprinderilor socialiste etc.

Ținînd seama de necesitatea elucidării problemelor teoretice cele mai actuale și a sprijinirii efective a practicii în rezolvarea sarcinilor puse economiei sovietice, participanții la consfătuirea din luna mai au respins orice interpretare voluntaristă, afirmînd în mod categoric că producția de mărfuri decurge în mod obiectiv din condițiile societății socialiste, că ea este în mod obiectiv necesară socialismului.

Divergențele au apărut numai în legătură cu explicarea teoretică a acestei necesități.

Existența producției de mărfuri implică și acțiunea legii valorii în economia socialistă. Participanții au analizat amplu și în spiritul unei largi și deschise lupte de opinii și această problemă. Subliniind nejustețea tezei lui I. V. Stalin potrivit căreia legea valorii ar acționa asupra producției numai prin intermediul salariului, participanții la consfătuire au respins totodată părerea potrivit căreia legea valorii ar fi regulatorul producției.

Combătînd teza după care legea valorii ar îndeplini rolul de regulator al producției socialiste, participanții la consfătuire au subliniat însă în unanimitate că cerințele legii valorii trebuiesc mult mai atent luate în considerație în conducerea planificată a economiei naționale. Un loc important a fost acordat în această privință raportului dintre prețurile și valoarea mărfurilor, problemei rentabilizării întreprinderilor și întăririi hozrasciotului atît în industrie, cît și în agricultură.

Multiplele aspecte ridicate de participanți în legătură cu aceste probleme, reprezintă un bogat izvor de sugestii pentru economiștii marxiști. Nu există nici o îndoială că aprofundarea lor în continuare va duce la lichidarea unor neajunsuri existente în problemele economiei politice a socialismului și la o mai mare eficiență a teoriei în soluționarea problemelor practicii construcției socialiste.

Costin Murgescu

ORIZONT

Leonid Martinov

Dantele

Nu știu de-l vie sau plecă spre miază-noapte
Dantelăreasa ce-mpletea dantele — o minune! —
In satul Krujevnoi de lîngă rîul Niti...
Horbote albe! Frumoase cum în stihuri nu pot spune!
In sat, mă rog albumul să-mi arate,
Și spun că-i înțeleg izvoadele curate.
E gros albumul. Pagini pline de izvoade.
Dantelele se deapănă ca vorbele din vechile balade.
Ghicii: mușchi argintiu... și aurore boreale...
Și-a căprioarei blană moale —
Dar n-am văzut dantelele-minune,
Pe care le-am văzut cîndva în sat —
Horbote albe! Frumoase cum în stihuri nu pot spune!
Mă urc în barca cu motor
Și-n zori de zi pe rîu-ntunecat cobor.
Mijește-n zare satul...
In nici un colț din lume croșetatul
Nu s-a păstrat curat ca-n Krujevnoi,
Ce mîndru-i codrul nordic, luminatul!
Desfacem ghemul horbotei de in cu fire moi.
Au croșetat atîta că pămîntului
I-ai face din dantelării cunună,
Iar capetele-ntre pămînt și lună
Ar flutura, sclipind în voia vîntului...
O, mîini și minunatul meșteșug!
Străvechile minunății-dantele
Sînt oare ele, sau nu-s ele?
— Trăiește meștera dantelăreasă?
— Da, trăiește! Iată!
Și ea c-un stol de-o sută fete-nconjurată,
Vorbește bucuroasă:
— Dantelele-mi aceleași și aceleași sînt la noi,
In Krujevnoi.
Nu, înul nu ni-l cluguliră vrăbiuțele!
Nici corbii ce zburară-n patru vînturi!
Din nou îmi croșetez dantelele, drăguțele.
Priviți-mi ghemele de în.
Din bezna codrilor cu primăvara vin,
Și-n pas cu roșii zori mă țin!

Aceasta-i meșterița tînără, frumoasă
Din nordica pădure luminoasă.

In romînește de George Dan

„Tei bătrîni" — Paul Luhtein

Scrierea maya nu mai are secrete

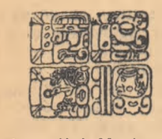

Inainte de colonizarea Americii centrale de către spanioli, cu mult înainte de secolul al XVI-lea, în peninsula Yukatan, așezată la apus de golful Mexic, se dezvolta civilizația înfloritoare a indienilor maya. In cîteva cetăți cu nume curioase pentru noi, în Chichen Itza, în Quiche, Cakchiquel, Uxmal și Mitla se ridicau palate și piramide, construite solid și elegant, împodobite cu basoreliefuri. Arhitecții și sculptorii maya nu erau mai prejos de colegii lor din lumea veche greco-romană. Știința era în mare cinste. Indienii maya se pare că au descoperit noțiunea de zero și au utilizat-o în matematici înaintea arabilor, de la care s-a răspîndit în occidentul European. Astronomii maya întocmiseră încă în primele secole ale erei noastre un calendar mai exact decît cel gregorian. Arhitectură, matematici, astronomie, literatură, viața pașnică a statelor din peninsula Yukatan, totul a fost însă întrerupt brutal de apariția conchistadorilor. Un veac și jumătate au luptat triburile indienilor maya pentru independență și libertate și numai cînd ultimul stat indian, Itza, a fost cucerit, nemaiputînd rezista artileriei, singura superioritate vizibilă a „civilizației" feudale spaniole, colonialiștii s-au putut declara stăpîni ai Yukatanului.

In lupte înverșunate, conchistadorii au distrus o bună parte din cultura maya. S-au prăpădit astfel mai toate cărțile de literatură, de ritual și cronicile populațiilor maya. Ceea ce a rămas — trei codice păstrate în bibliotecile de la Dresda, Paris și Madrid — reprezintă efortul unor indieni care, deprinzînd repede alfabetul latin, au transpus în scriere spaniolă cîteva din vechile lor cărți literare religioase și istorice, sau au notat tradițiile orale ale triburilor lor.

Una din cele mai cunoscute dintre aceste cărți „Popol-Vah", relatează aventurile a doi zei buni care, după lupte îndelungate cu lumea subterană, după încercări nenumărate, se ridică pe cer, devenind soare și lună. In „Popol-Vah" se povestește creația omului, făurit de zei după încercări înfructuoase dintr-o plămadă de mălai de porumb alb și galben și din ciucălăi — imagine mitică a legăturii poporului cu planta cea mai răspîndită.

Omul și soarele ocupă locul central în literatura și tradițiile mitologice ale indienilor maya. Primii oameni așteaptă tremurînd, pe înălțimi, cel dintîi răsărit de soare, înfățișat ca un chip omenesc strălucitor.

Puținele noastre cunoștințe despre cultura și civilizația indienilor maya s-ar fi putut mult îmbogăți, dacă specialiștii în istoria precolumbiană a Americii ar fi reușit să descifreze inscripțiile din piatra templelor sau manuscrisele frumos pictate de scribi. Indienii maya scriau cu ieroglife impresionante prin deasa utilizare a figurii omenești desenată din profil. Aceste ieroglife au putut fi citite abia în ultimul timp, datorită unui tînăr istoric sovietic, Iuri Knorozov. Nici în lucrările despre maya din secolul al XIX-lea, întocmite de spanioli, francezi sau americani, nici în studiile mai recente ale cercetătorilor occidentali nu există o descriere satisfăcătoare a ieroglifelor maya, deși problema a fost atinsă de mulți. Un lingvist german, Paul Schellhas, își intitula un articol de-al său într-un mod semnificativ de dezolant: „Inscripțiile maya, o problemă fără speranțe", făcînd astfel bilanțul a cincizeci de ani de studii infructuoase. Și se părea că, într-adevăr, inscripțiile maya vor rămîne mute, căci specialiștii nu se aflau nici pe departe în situația destul de ușoară a lui Jean François Champollion care, pentru a descifra ieroglifele egiptene, a avut la îndemînă o fericită transpunere a unui text egiptean în limba greacă. Pentru inscripțiile maya nu există însă texte în două limbi.

Apucîndu-se de descifrarea scrierii maya, Iuri Knorozov trebuia deci să găsească un drum nou, diferit de cel al lui Champollion. După studii îndelungate de egiptologie, după ce a analizat scrierea arabă, chineză și sanscrită, tînărul istoric sovietic a trecut și la analiza ieroglifelor maya, copiind mai întîi timp de o jumătate de an, cîteva ore pe zi, inscripțiile cunoscute pentru a i se forma mîna și ochiul. A întocmit apoi o „adevărată contabilitate" a semnelor și tuturor combinațiilor lor și, învățînd paralel limba maya, a urmărit frecvența cuvintelor în textele scrise cu litere latine. După nenumărate încercări, deși ieroglifele se complicau prin utilizarea unor semne fonetice sau simple determinative care le schimbă înțelesul, Knorozov a descifrat trei cuvinte: kuț — „curcan"", țul—„ciine" și mut—„semn". După precizarea valorii unui număr de ieroglife au apărut și cele dintîi fraze: „Soarele arde astăzi totul", „Ploaia face cîmpul roditor". Laconismul lor nu este un lucru de mirare, în cronicile maya, frazele sînt în general scurte, căci aceste cronici reproduc după toate probabilitățile ieroglife vechi transcrise. Astfel, un eveniment deosebit de important (întemeierea unei cetăți) este redat într-una din aceste cronici în felul următor: „6 Ahau. S-a întemeiat Chichen-Itzen". Erau aici desigur trei ieroglife: unul reprezenta data (6 Ahau), altul ideea de întemeiere și al treilea numele cetății Chichen-Itza.

Majoritatea ieroglifelor sînt în formă de pătrat cu colțurile rotunjite. Intr-un asemenea oval se desena foarte stilizat un profil, o gură deschisă, un vas etc., folosindu-se liniile exterioare ale pătratului. Cadrul acesta are cîteodată mare importanță pentru înțelesul ieroglifului. Intr-un oval cu linie continuă, de exemplu, se disting patru petale: ieroglifu l se citește **kin** și însemnează „soare". Cînd aceleași petale apar într-un oval punctat, ieroglifu l se citește **nic** și însemnează „floare". Există însă și ieroglife neîncadrate: două palme desfăcute în afară, semănînd foarte bine cu o pereche de ochelari care se prind pe nas, se citește **ma** și însemnează „nu", un braț cu palma deschisă ca un Z, un cap de bufniță, un cap de porumbel, un șarpe etc.

Iuri Knorozov a descifrat peste 270 de asemenea ieroglife, cele mai des întrebuințate. Cu ajutorul lor se citesc zeci de inscripții.

Descoperirea tînărului învățat sovietic se înscrie printre marile cuceriri ale științei. Istoria vechilor indieni din America centrală nu va mai fi o enigmă, iar istoricii occidentali, ca H. G. Wells, nu vor mai putea pretinde cu ușurință cu care acest autor al unei istorii a lumii a spus-o, că populațiile maya din peninsula Yukatan duceau o viață barbară. Etnografia cîștigă prin descifrarea inscripțiilor maya o perspectivă nouă pentru înțelegerea civilizației și culturii din America centrală dinainte de descoperirea acestei părți a lumii de către Columb. Implicațiile pe care le presupune cunoașterea istoriei maya sînt încă nebănuite. Dar, fără îndoială că legăturile care vor fi existat între indienii maya și azteci, ei înșiși purtători ai unei remarcabile culturi, sau cele dintre indienii maya și celelalte populații vechi ale Americii centrale se vor lămuri și tabloul general al vieții antice a continentului american va fi completat cu date din ce în ce mai interesante.

Din descoperirea lui Iuri Knorozov cîștigă și lingvistica. Observațiile istoricului sovietic despre structura veche a limbii maya pot fi puse la baza unei gramatici istorice și comparate a dialectelor și limbilor indienilor din America.

I. Coteanu

Carnet

La Academia de Științe a U.R.S.S. a avut loc o conferință consacrată erei cvaternare, la care au luat parte savanți din toate republicile unionale și oameni de știință din țările de democrație populară. Studierea acestei perioade din istoria geologică a planetei noastre prezintă un mare interes științific și practic, — printre altele, pentru alcătuirea hărților geologice.

★

Editura de Stat din Leningrad a tipărit recent un volum de schițe și povestiri ale scriitorilor sovietici, consacrate eroicei epopei a Leningradului asediat de fasciști. Volumul, intitulat „900 de zile" cuprinde lucrări de A. Fadeev, K. Fedin, I. Ehrenburg, V. Saianov și de alți scriitori cunoscuți.

★

Ultimul număr al revistei „Iskusstvo" publică un documentat articol închinat vieții și creației pictor romîn Theodor Aman. Articolul este însoțit de numeroase reproduceri după lucrările pictorului, între care „Autoportret", „Țăran cu căciula în mînă", „Adunați la mămăliga" ș. a.

★

Cititorilor de limbă engleză li s-a pus la îndemînă o nouă și valoroasă culegere din creația poeților sovietici, „Enciclopedia poeziei sovietice". Volumul a apărut sub îngrijirea eminentului om de litere englez Jack Lindsay.

★

In decembrie, anul acesta, se împlinesc 200 de ani de la înființarea Academiei de arte a U.R.S.S.

In cele două secole de existență, Academia de arte a jucat un rol important în dezvoltarea artei plastice și arhitecturii ruse. Alături de mulți dintre cei mai de seamă reprezentanți ai artei naționale ruse, între care V. I. Bajenov, A. A. Ivanov, T. G. Șevcenko, I. E. Repin, V. I. Surikov, Academia a crescut numeroși reprezentanți de frunte ai artei sovietice. In vederea sărbătoririi acestui eveniment a luat ființă un comitet jubiliar cuprinzînd reprezentanți de seamă ai plasticii, științei și culturii din U.R.S.S. Ca președinte a fost desemnat academicianul B.V. Ioganson.

Există o dramaturgie cinematografică?

In frămîntatul proces de dezvoltare și de afirmare a cinematografiei ca artă de sine stătătoare, s-au dezbătut și se dezbat cu aprindere cîteva probleme fundamentale ale creației filmului, care niciodată nu vor căpăta însă — după părerea noastră — o formulare definitivă, o definiție ce să le epuizeze total semnificația teoretică și practică. Chiar atunci cînd s-a ajuns, într-un caz sau altul, la o definiție în aparență de o rigoare axiomatică, cum ar fi de pildă: „Scenariul literar este baza ideologică și artistică a filmului", sau „Filmul este o artă de sinteză" ș.a., confruntarea cu realitatea și practica creației în diferite momente istorice, modificările în conștiința socială a oamenilor vor face ca „formulele" să fie repuse în discuție, nu pentru ca să li se dea o nouă înfățișare verbală, ci pentru a fi făcute operante în condițiile noi.

Una dintre cele mai controversate chestiuni din istoria cinematografului este aceea a scenariului. Dacă în cinematografia americană scenariul a devenit un fel de produs industrial, destinat de cele mai multe ori producțiilor de serie, de tip „standard" cum e denumită în mod curent acolo, în cinematografia sovietică și a noastră scenariul este considerat baza ideologică și artistică a filmului, de a cărui valoare depinde în mare parte calitatea acestuia.

Creșterea în ritm foarte rapid în ultimii trei ani a producției de filme în Uniunea Sovietică și perspectivele unei dezvoltări și mai accentuate, au adus în cinematografie un număr de peste 300 de scriitori și dramaturgi care lucrează ca scenariști.

In același timp s-a vădit o remarcabilă tendință a filmului artistic spre tematica contemporană, tendință tot mai hotărîtă a scenariștilor de a se apropia de viața cotidiană a omului sovietic simplu, de contradicțiile și conflictele care o animă, încercînd s-o înfățișeze în ceea ce are ea caracteristic. O parte din filmele lucrate pe baza acestor scenarii au apărut și pe ecranele noastre: — „Poveste neterminată", „Lecția vieții", „Saltanat", „Neamul Jurbinilor", „Incercarea fidelității" ș.a. — trezind un interes deosebit în rîndul spectatorilor și provocind pasionante discuții mai ales între cineaști.

Necesitatea de a asigura studiourile sovietice cu un flux continuu și masiv de scenarii de înaltă calitate artistică a pus la ordinea zilei problema vesnic nouă și fundamentală a măiestriei artistice și specificului formei literare, a conținutului de idei și a spiritului de partid în scenariul de film.

Referindu-se la această chestiune într-un articol publicat în revista „Iskusstvo Kino" nr. 2, criticul V. Surin scria: **„Nu putem să fim de acord cu afirmația unor tovarăși că problema scenariilor cinematografice a fost rezolvată și că în locul ei a apărut o nouă problemă — problema regiei. Mi se pare că această afirmație este cam pripită. „Problema regiei" există într-adevăr. Dar problema scenariilor nu este mai puțin importantă decît cea a regiei".**

Aceeași situație s-a ivit și în cinematografia romînească. Ca o reacție salutară împotriva fetișizării scenariului literar, care era considerat ca un gen literar în sine și pentru sine, independent de film, s-a ajuns, în urma unor dezbateri destul de aprinse, la o definire realistă a scenariului de film, căruia i s-a recunoscut legitimitatea lui ca gen literar, adăogîndu-se că el trebuie să existe **pentru film**, să fie scris cu destinația de a fi transpus pe ecran, în imagini vizuale și auditive.

Cu toate acestea, în cursul discuției au apărut și la noi păreri care susțineau că principalul, dacă nu unicul factor decisiv al filmului, este regizorul, ajungîndu-se la proclamarea unui adevărat pontificat al regizorului, la supremația lui totală.

Convingerea celor mai mulți este că scenariul literar (indiferent de cine-i scris: de un scriitor, de un dramaturg, de un regizor, sau de toți aceștia în colaborare) este o condiție principală a reușitei și valorii unui film și implicit a muncii de creație a unui regizor. (Nereușita unor filme romînești este imputabilă **în primul rînd** scenariilor care au stat la baza lor și în al doilea rînd regizorilor.)

In istoria cinematografiei mondiale, marile filme, afară de foarte rare excepții, se datorează unor scenariști și regizori de geniu sau măcar înzestrați cu un înalt simț al filmului și al artei.

Scenaristul italian cu faimă mondială Cezare Zavattini își datorează reputația atît talentului său remarcabil cît și talentului regizorilor cu care a lucrat, după cum gloria binemeritată a regizorului Vittorio de Sica sau De Santis este urmarea incontestabilă și a colaborării cu scenaristul Zavattini.

La noi, schițele lui Caragiale au dat naștere unor filme bune pentru că ele au avut garanția valorii lor și pentru că au fost ecranizate de un artist talentat, regizorul Jean Georgescu.

Iată de ce problemele scenariului rămîn actuale și pe primul plan al preocupărilor tuturor acelora care se ocupă de cinematografie.

„In practică, — spune mai departe criticul Surin în articolul din care citățm — **întîlnim deseori cazuri cînd dramaturgii cinematografici, abordînd teme importante care frămîntă pe spectatori, nu se ridică la nivelul unor generalizări filozofice și artistice importante, limitîndu-se numai la copierea naturalistă a realității, la strîngerea unei serii de scene ilustrative, lipsite de o concepție ideologică clară și de o construcție dramatică închegată".**

Este desigur pozitiv faptul că în măsură tot mai mare artiști, scenariști și regizori, se apleacă cu aviditate asupra existenței oamenilor din jur, căutînd să-și extragă temele din viața cotidiană, din relațiile de familie, din gîndurile, sentimentele, pasiunile și dramele oamenilor simpli. Acest proces de umanizare, de înviorare a tematicii filmelor, de sfărîmare a schemelor paralizante și diformante, a dus pe unii la o altă extremă: la cultul faptului banal, la copierea naturalistă a realității.

Recent, la noi, în revista „Film" nr. 4, cineva a pledat pentru „bucata smulsă din viață", pentru etalarea minuțioasă a faptelor cenușii, a „faptelor neînsemnate din care se compune viața cotidiană".

Impotriva recidivismului naturalist, a copierii mioape a ceea ce îți stă înaintea nasului, împotriva acestui soi de activitate artistică în care-i ocolită cu abilitate sau cu naivitate răspunderea față de societate și obligațiile care decurg din natura artei ca element al suprastructurii societății, avem încă de luptat.

„Estetica marxist-leninistă cere artistului în primul rînd o înțelegere profundă a sensului social al evenimentelor zugrăvite, reflectarea noului, a proceselor de viață profunde, a ceea ce este tipic pentru mișcarea maselor. Artistul trebuie să selecționeze faptele și nu să le enumere. Selecționînd fenomenele el trebuie să știe să le generalizeze și să le dea o apreciere justă din punct de vedere al importanței lor istorice" (din articolul citat).

Cinematografia sovietică se află astăzi într-o perioadă de intensă activitate creatoare. Cele mai bune forțe intelectuale și artistice au lucrat și lucrează pentru gloria ei. Noi, cineaștii romîni am studiat cu multă simpatie și admirație realizările ei. Și de acum înainte vom urmări atent creațiile artiștilor sovietici, scenariști și regizori, și vom ști să tragem la timp toate foloasele din experiența lor multiplă și din victoriile lor.

Victor Iliu

Reviste noi

In ultimul timp, publicistica sovietică s-a îmbogățit cu două noi reviste de istorie: „Anale de istorie a culturii universale" și „Istoria modernă și contemporană".

Prima revistă, editată de Secția pentru științele istorice a Academiei de Științe a U.R.S.S., își propune să publice articole și studii ale specialiștilor sovietici și străini privind problemele de știință, tehnică, literatură și artă universală, precum și selecțiuni din revista „Caiet de istorie mondială", editată de U.N.E.S.C.O.

Revista „Istoria modernă și contemporană", editată de Institutul de istorie al Academiei de Științe a U.R.S.S. cuprinde, în primul său număr printre alte materiale, documente inedite aparținînd lui Fr. Engels între care corespondența cu Paul și Laura Lafargue, un articol semnat de V. P. Volghin, „Ideile sociale și politice ale lui D'Holbach", articolul lui N. A. Erofeev, „Chartismul și politica colonială a Angliei" etc.

La sfîrșit de stagiune

Stagiunea teatrală s-a încheiat. Pe panourile „Pavoazării Capitalei" au început să se ingălbenească afișele vestind cu litere de foc „Premiera piesei..." și să fie înlocuite cu altele, prin care locuitorii orașului sînt anunțați de începerea seriei de spectacole în aer liber, în parcuri și grădini. In teatre începe un nou fel de activitate: spectacole de vară, spectacole în stațiunile de odihnă de la munte și de la mare, turnee, concedii binemeritate... Și peste toate acestea, preocupările pentru noua stagiune, grija pentru pregătirea condițiilor de realizare a noului repertoriu, variat și interesant, pe care teatrele și l-au alcătuit din vreme, cu mai multă seriozitate decît altă dată.

Iată un bun prilej pentru a ne opri o clipă și a răspunde la unele întrebări în legătură cu stagiunea încheiată.

Notăm în primul rînd îmbogățirea repertoriului original cu un număr de piese noi, care au fost primite cu interes de public, datorită actualității tematicii lor și apropierii lor de necesitățile spirituale ale spectatorilor. Departe de a socoti problema dramaturgiei originale rezolvată, nu putem totuși trece cu vederea succesul de care s-au bucurat în rîndurile spectatorilor piese ca „Ziariștii" de Al. Mirodan, „Hanul de la răscruce" de Horia Lovinescu, „Rețeta fericirii" de Aurel Baranga, „Nemaipomenita furtună" de Mihail Davidoglu, — pentru a le cita numai pe cele mai semnificative. Amintim de asemenea fenomenul îmbucurător al prezentării unor piese originale — în premieră pe țară — pe scena unor teatre din regiuni, care dovedesc o creștere continuă a spiritului de inițiativă și diminuarea „servilismului" față de capitală.

Astfel, deși cu unele slăbiciuni, repertoriul stagiunii încheiate a fost mai variat decît în anii precedenți, prilejuind regizorilor, actorilor și scenografilor noștri creații interesante, căutarea unor mijloace noi de expresie.

Semne de înnoire manifestă îndeosebi scenografia. Construcțiile uriașe și complicate, care încercau să reproducă în amănunt, naturalist, realitatea, au început să cedeze pasul în fața decorurilor ușoare, expresive, în care realitatea e condensată în trăsăturile ei esențiale. Se fac eforturi pentru ca actorul, maestrul cuvîntului, principal mesager al ideilor autorului, să-și recapete în scenă locul pe care la un moment dat i l-a uzurpat decorul somptuos, greoi și rece. In cadrul strădaniilor pentru crearea unui decor sugestiv, care să contribuie la reliefarea ideii operei dramatice, trebuie menționat decorul spectacolului „Suflete de hîrtie" de la Teatrul Armatei. Această savuroasă comedie satirică, datorată autorilor sovietici Dihovicinîi și Slobodskoi, a fost prezentată într-un decor caricatural, în care exagerarea intenționată a dimensiunilor unor obiecte semnificative crea o ambianță adecvată acțiunii pline de haz, îndreptată împotriva birocratismului.

S-a dovedit și cu acest prilej — nu e o noutate de altfel — că piesele care atrag cel mai mare număr de spectatori, interesîndu-i sînt cele ce reușesc să dezbată probleme ale vieții contemporane la un înalt grad de generalizare, care să le facă accesibile unor mase cît mai largi. A existat la un moment dat o teorie care începuse să facă prozeliți și anume că temele actuale nu interesează spectatorii, că publicul dorește să vină la teatru pentru a evada din cotidian, din actualitate și a porni pe aripile fanteziei într-o lume imaginară, cît mai depărtată.

Adevărul este că spectatorul de azi vibrează la problematica contemporană, cu condiția ca ea să fie astfel înfățișată artistic, încît procesele de conștiință ale eroilor să pătrundă în conștiința omului contemporan, zguduind-o. Așa se explică succesul piesei „O chestiune personală" de A. Stein, pe care Teatrul Național din București a reluat-o în această stagiune cu aceleași săli pline de la premieră, și pe care au prezentat-o în această stagiune încă șase teatre: teatrele regionale din Iași, din Craiova, Bacău, Pitești, Orașul Stalin, Timișoara.

De mult succes s-a bucurat comedia tinerească „Intr-un ceas bun", a foarte tînărului dramaturg sovietic Viktor Rozov. Intrebările tulburătoare ale tinerilor ajunși în pragul vieții, gata să-și ia zborul, preocupă deopotrivă pe cei de-o vîrstă cu eroii, ca și pe cei care încearcă nostalgia anilor trecuți. Și apoi, piesa e scrisă cu atîta tinerească dezinvoltură, cu sinceritate și optimism, încît, dacă mai e și bine jucată, succesul e sigur. Primul teatru care i-a dat viață la noi a fost Naționalul din Cluj. Au urmat Teatrul de Stat din Bîrlad, apoi Teatrul Mnucitoresc C.F.R. din București, Teatrul de Stat Constanța, Sibiu etc.

Despre caracterul educativ al dramaturgiei sovietice nu mai e nevoie să vorbim. In ultimii ani în teatrul nostru s-a creat un fel de nobilă tradiție, de a reprezenta în cadrul lunii prieteniei romîno-sovietice cît mai multe premiere cu piese clasice ruse și sovietice. Anul acesta tradiția a fost mai puțin respectată în literă, și mai mult în spirit. Adică, premierele ruse și sovietice au avut loc în tot timpul stagiunii, și mai ales în primăvară, în cadrul concursului tinerilor artiști ai teatrelor dramatice. In afara pieselor mai sus citate, au fost văzute de spectatori piese ca „Așa va fi" de K. Simonov la Teatrul Armatei, „Mama și copiii ei" de Afinogheniov, la același teatru, „Căsuța de la marginea orașului" de A. Arbuzov, la Bacău și la Teatrul Municipal din București, „Crînguł de călini" de Korneiciuk la Constanța. Tînărul colectiv al Teatrului Național din Craiova a prezentat în capitală cu mult succes spectacolul „Ani de pribegie" de A. Arbuzov. Tematica concursului tineretului artistic din teatre, închinată în principal vieții și luptei tineretului de pretutindeni, a prilejuit prezentarea în montări noi a unor piese sovietice pătrunse de patos revoluționar și avînt tineresc, printre care: „Tinerețea părinților" de Boris Gorbatov, „Peste 20 de ani" de M. Svetlov, „Ulița fericirii" de V. Printev. Dar conducerile teatrelor și colectivele de tineri au dat dovadă de prea puțin spirit inovator, mulțumindu-se să aleagă tot din piesele cunoscute din anii trecuți, fără a-și încerca puterile în montarea unor spectacole noi, interesante și originale. Iar cînd unii s-au aventurat spre opere noi, nu le-au ales totdeauna pe cele mai valoroase. Iată de ce colectivul talentat de tineri al Teatrului Național din Cluj nu și-a putut pune în valoare aptitudinile, interpretînd o piesă slabă ca „Vacanța fratelui mai mic" de Gunar Priede.

Așa dar, se impune o concluzie: a nu căuta noutatea cu orice preț, ci noutatea valoroasă și semnificativă, piesa care pune colectivului de interpreți probleme noi de creație și sarcini noi de creștere a măiestriei, comunicînd publicului o idee nouă, interesantă, despre viața oamenilor de azi sau din trecut.

Avem astăzi o serie de teatre care-și fac un titlu de glorie din a da „premiere pe țară". Cînd această originalitate nu devine scop în sine, ea e bine venită, mărturisind preocupările creatoare ale colectivului de interpreți, nobilul lor neastîmpăr. Iată de ce nu putem decît saluta curajul Teatrului de Stat din Orașul Stalin, care s-a încumetat să pună în scenă „Mascarada" de Lermontov, și se pare că nu fără succes (din păcate n-am văzut spectacolul), precum și acela al Teatrului de Stat din Arad, care a pus în scenă pentru prima oară în țara noastră mult discutata piesă „Ivanov" de Cehov. Teatrul de Stat din Oradea — secția maghiară — a prezentat „Invierea" de Tolstoi, iar Teatrul Maghiar din Cluj a făcut cunoscută publicului piesa prea puțin jucată pînă acum la noi „Un om obișnuit" de Leonid Leonov.

Tocmai de aceea nu putem accepta nici un fel de explicații sau scuze din partea Teatrului Național din București care a amînat încăodată premiera piesei „Dușmanii" de Gorki, ale cărei repetiții începuseră în primele luni ale stagiunii. Este cu totul reprobabil de altfel faptul că în afară de reluările unor piese prezentate în stagiunile trecute — printre care „Trei surori" de Cehov, „Pădurea" de A. Ostrovski, „Vassa Jeleznova" de Gorki, — nici o premieră a unei capodopere a dramaturgiei clasice rusești n-a văzut lumina rampei pe o scenă bucureșteană în această stagiune. Se știe cît de apreciată este dramaturgia lui Cehov în lumea întreagă. Teatrul Național Popular din Paris a repurtat anul trecut un mare succes cu o piesă inedită a lui Cehov, „Nebunul de Platonov", în timp ce publicul nostru larg nu cunoștea nici măcar operele sale cele mai cunoscute.

Dar să nu fim pesimiști. S-a încheiat o stagiune teatrală și alta va începe peste două luni. Fiecare nouă stagiune adaogă teatrului nostru încercări noi, experiențe noi.

Stagiunea viitoare se deschide sub semnul a două mari aniversări: 40 de ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie și 10 ani de la proclamarea Republicii Populare Romîne. Ambele sărbătoriri vor prilejui realizări însemnate teatrelor din țara noastră. In repertoriul acestora au fost înscrise piese aparținînd fondului de aur al dramaturgiei sovietice, piese închinate Revoluției și războiului civil, piese în care răsună vuietul uriașei mișcări a poporului care s-a ridicat să-și cucerească o viață nouă. Capodoperele dramaturgiei eroice sovietice — „Tragedia optimistă" de Vsevolod Vișnevski, „Uraganul" de Bill-Beloțerkovski — vor vedea pentru prima oară luminile scenei romînești. Alături de ele vor apărea din nou „Liubov Iarovaia" de K. Treniov, „Ruptura" de B. Lavreniov, „Trenul blindat" de Vs. Ivanov precum și piese sovietice contemporane, care oglindesc aspecte ale formării noii conștiințe a omului epocii socialiste.

In repertoriul bogat al stagiunii viitoare, dramaturgia sovietică și clasică rusă se află la locul de cinste care i se cuvine. Publicul așteaptă cu interes noile spectacole pe care teatrele le pregătesc. Sperăm că interesul său nu va fi dezmințit.

Margareta Bărbuță

Un nou capitol în istoria navigației

Spărgătorul de gheață atomic

De mai bine de două sute de ani, calea cea mai scurtă spre Extremul Orient, pornind de pe țărmurile nordice ale Europei și Asiei, trece de a lungul rutei maritime Murmansk — strimtoarea Behring — Vladivostok, străbătînd asprele întinderi de apă ale Oceanului Înghețat de Nord. Pe ruta Nordului, distanța Murmansk-Vladivostok este de 10.000 de kilometri, deci cu mult mai scurtă decît calea ocolită prin Marea Nordului, Oceanul Atlantic, Marea Mediterană, Oceanul Indian și Marea Chinei. Iată motivele pentru care Uniunea Sovietică este interesată să mențină și să dezvolte așa numita „cale navigabilă a Nordului".

Există însă un dar. Această „cale pe apă a Nordului" nu este practic navigabilă decît circa trei luni pe an, în timpul verii polare, cînd marea este eliberată de crusta groasă de ghețuri care o acoperă în restul anului. Singurul mijloc eficace de a menține navigabilitatea de-a lungul întregului an sînt spărgătoarele de gheață care, navigînd în fruntea convoaielor, sparg crusta prin propria lor greutate și viteză, deschizînd astfel drum navelor.

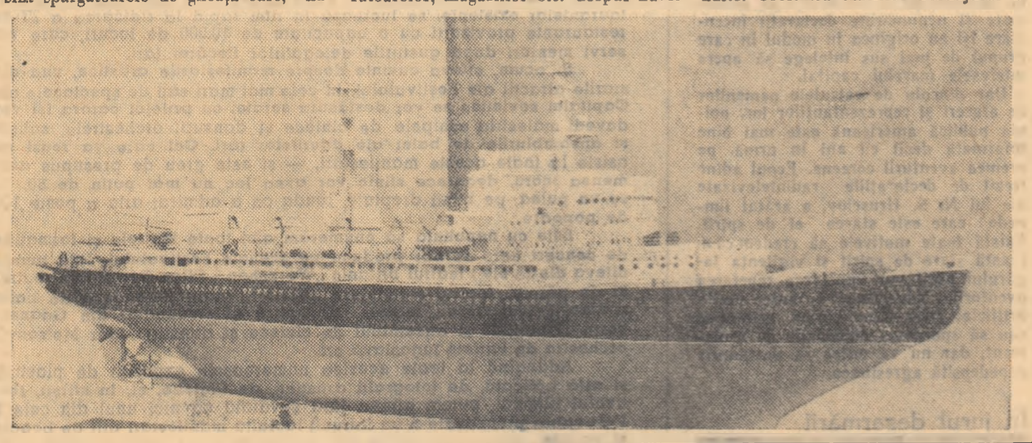

Spărgătorul de gheață atomic

Rusia a fost una dintre primele țări care s-a preocupat de construirea acestor „nave pionier", atît de necesare nu numai scopurilor comerciale, dar și celor științifice. Este cunoscută gloria de care s-au acoperit în lupta cu ghețurile Nordului spărgătoarele de gheață „Sedov", „Celiuskin" și „Ermak".

În epoca imediat următoare Revoluției din Octombrie, guvernul sovietic a intensificat construcția spărgătoarelor de gheață creînd nave de tipul „Stalin", de asemenea dotate cu mașini cu aburi. Ulterior, în 1938, s-a adoptat un tip mai perfecționat, tipul „Kirov", dotat cu propulsie turbo sau Diesel-electrică. Noul sistem de propulsie a dovedit înalte calități manevriere și economice, asigurînd o autonomie de navigație de 40 de zile în loc de 20 cît era în cazul spărgătoarelor cu mașini cu aburi și căldări cu cărbuni.

Oricare ar fi fost însă sistemul de propulsie adoptat, spărgătoarele de gheață nu puteau rămîne mult timp în mare, deoarece trebuiau să se aprovizioneze cu combustibil. Mărirea autonomiei spărgătoarelor de gheață nu rezolva problema deblocării de ghețuri decît pe porțiuni limitate, cum ar fi de pildă Marea Baltică sau Marea Albă. Pentru Arctica, soluția se dovedea nesatisfăcătoare. Se impunea găsirea unei soluții noi, care să asigure spărgătoarelor o autonomie de navigație de cel puțin între două veri polare. Apariția unei noi surse de energie, energia atomică, a rezolvat și această problemă atît de complicată.

Datorită faptului că consumul zilnic al reactorului este de maximum 50 grame combustibil nuclear, față de circa 180 tone combustibil obișnuit, cît ar consuma spărgătorul dacă ar fi dotat spre exemplu cu propulsie Diesel-electrică, a putut fi realizat vechiul deziderat — sporirea autonomiei de navigație de la 40 de zile cît se ajunsese în ultimul timp, la un an de zile. În locul uriașelor cantități de combustibil vor putea fi ambarcate acum greutăți utile cum ar fi de pildă marfă, pasageri, laboratoare etc.

Traducînd în viață sarcina trasată de Congresul al XX-lea al P.C.U.S., constructorii sovietici de nave din Leningrad au trecut la realizarea celui mai mare spărgător de gheață din lume. Faza preliminară de proiectare a fost de mult depășită și astăzi construcția colosului se află într-un stadiu avansat. Care sînt, pe scurt, principalele caracteristici ale spărgătorului de gheață atomic ? Lungimea navei, de la prova la pupa, măsoară 134 m, lățimea dintr-un bord în altul 27,6 m, înălțimea 15 m, deplasamentul însumează 16.000 tone, iar cele trei elici dezvoltă o putere de 44.000 C.P., realizînd o viteză în marea liberă de 34 km pe oră. Corpul rezistent al navei, cu punți intermediare și pereți transversali asigură o perfectă compartimentare și etanșeitate. Reactorul și turbogeneratoarele sînt situate la centrul navei, în compartimente separate, ca și cele trei electromotoare propulsoare aflate la pupa. Restul compartimentelor sînt rezervate amenajărilor interioare, laboratoarelor, magaziilor etc. Corpul navei are extremitățile întărite, pentru spargerea gheții la prova și protecția elicelor la pupa. Nava dispune de o suprastructură cu două punți dispuse aproape pe toată întinderea, fiind terminată către prova cu o comandă, iar la pupa cu platforme pentru decolarea și aterizarea helicopterelor.

Spărgătorul de gheață atomic se remarcă prin eleganța siluetei sale, originală, dacă ținem seamă de absența coșului, care la nave constituie unul din principalele elemente estetice și care, în cazul de față, nu-și are rostul deoarece reactorul atomic nu consumă aer și nici nu scoate fum. Totuși, construcția oarecum asemănătoare unui coș, aflată în spatele comenzii, are un rost practic : ea servește la ventilația și încărcarea reactorului situat sub ea.

Pentru a rezista la izbiturile provocate de asaltul asupra banchizei de gheață, corpul este sudat în întregime dintr-un oțel de mare rezistență, mult superior celui folosit la navele obișnuite. Grosimea tăbliilor bordajului atinge 32 mm în regiunea centrală și 52 mm spre extremități.

Dotarea navei corespunde ultimelor cerințe ale tehnicii navale moderne, completate cu necesitățile navigației arctice. Astfel, amenajările interioare prevăd cabine comode, elegante săli de lectură, săli de mese și fumoare, săli de muzică, cabinete medicale și numeroase laboratoare — căci nava va fi folosită în scopuri științifice — toate iluminate fluorescent — amănunt important dacă ținem seamă de nesfîrșita noapte polară.

În fine, spărgătorul este înzestrat cu dispozitive moderne de navigație acționate de la distanță și cu un sistem de protecție împotriva eventualelor emanații radioactive provenind de la compartimentele reactoarelor atomice. Reactorul propriu zis, ca și circuitele lui aferente, va fi îmbrăcat într-o manta de protecție. Întregul ansamblu va fi așezat într-un rezervor de siguranță din oțel care, instalat pe un dublu fund și înconjurat de compartimente, are pe de o parte rolul de a opri iradiațiile în exterior și de a evita contaminarea mării cu substanțe radioactive în caz de naufragiu, iar pe de altă parte de a-l apăra de lovituri în caz de abordaj cu alte nave. Atît construirea cît și apropiata dare în exploatare a spărgătorului de gheață atomic va furniza lumii date prețioase pe care tehnica actuală nu le posedă și care vor constitui viitoare puncte de plecare în realizarea marilor construcții navale acționate cu energie atomică. Prin construirea spărgătorului de gheață atomic, Uniunea Sovietică realizează un uriaș pas înainte în domeniul tehnicii navale atomice, întrecînd Statele Unite ale Americii, care folosesc la nave instalații atomice de numai cca. 10.000 C.P. și aceasta numai în scopuri pur militare.

Ing. M. Bartolomeu

NOTE DE DRUM

Simeiz-Evpatoria

Stînca „Divo" dinspre apus și „Ai Panda" dinspre răsărit, stăpînesc dictatorial perspectiva Simeizului, îngrămădind între ele o plajă îngustă cît un pretext balnear. Dinspre nord, denumit nu fără imaginație „Coșca", un alt masiv stîncos înfruntă masele de aer rece, direcționate sud-vest, în stare să producă în accepție sanatorială... „indezirabile imixtiuni climaterico-terapeutice".

Pornită chiar de lîngă plajă, o scară spiralată, cioplită în stîncă, urcă îndrăznet spre vîrful Divei. Ajuns sus și dominînd pe mare distanță litoralul, simți ca niciodată — aproape fizic — satisfacția urcușurilor grele și a egalității cu orizontul care, cu fiece treaptă urcată, devine mai larg.

În plin centrul Simeizului, o exotică alee de chiparoși face o trecere bruscă, aproape neveridică, de la cenușiul stîncii la albastrul mării. În semi-întunericul înserării, statuile albe ale aceleiași alei par să prindă viață în timp ce vîrfurile ascuțite ale chiparoșilor, atingînd cerul sau sprijinindu-l, îți dau senzația unor meleaguri visate, de basm.

Rămășițele unor vechi așezări războinice — morminte și ziduri de piatră presărate de istorie în lanțul muntos al Simeizului — contrastează strident cu albul noilor sanatorii și în egală măsură cu „Lebăda" naturală, a aceloraași munți, care se avîntă pașnic în plin larg, în întîmpinarea valurilor.

Gurzuf

Străduțe înguste cu aspect tătăresc, mari suprafețe viticole, o plajă parcă fără început și sfîrșit și mai cu seamă o casă în care a trăit Puskin. Un profesor de literatură rusă își amintește de Nekrasov :

Frumos e Iurzuf, de grădini minunate
Sînt tufele lui năpădite ;
Cu marea sub tălpi, Aiudagul departe...
Tătare bordeie lipite
De stînci ; pe cînd viața pe dealuri țîșnește
Și grelele-i coarde-și răstoarnă :
Ici-colo, un plop nemișcat străjuiește :
O zveltă și verde coloană.

Serile, mai liniștite, mai puțin zgomotoase ca în alte localități. Un ultim vaporaș parcurge cu viteză sporită cei 17 kilometri, de cale întoarsă, spre Ialta.

Alușta

Unsprezece sanatorii, două tabere de pionieri și cea mai mare bază turistică a Crimeii vorbesc de prezentul Aluștei. Un obelisc, ridicat pe mormîntul celor 5 comisari ai poporului împușcați de albi în aprilie 1918, subliniază, istoric, începutul acestui prezent.

Parcurile Aluștei nu-și irosesc tot verdele lor intens primăvara. El persistă aproape tot anul. Cele 42 de hectare alocate noului parc central, alături de întregul plan de reconstrucție a orașului, nu pot decît să întregească — în afara semnificației constanței primăverii — legătura prezentului cu viitorul Aluștei.

Investigații arheologice au descoperit în pămînturile învecinate rămășițele unor vechi așezări omenești datînd cu mult înaintea erei noastre. Pentru înțelegerea dialecticii civilizației, a legăturii între trecut, prezent, viitor, e suficient pentru turiști să viziteze în aceeași zi sanatoriul „Krasnoe Krivorojie".

Evpatoria

Așezată pe coasta de apus a Crimeii, bucurîndu-se de o climă mai caldă, mai puțin umedă și mai cu seamă de cea mai bună plajă, Evpatoria e în primul rînd un oraș al copiilor veniți la odihnă din toate colțurile U.R.S.S.

Grădina Frunze — un adevărat palat de recreere în aer liber. După amiezele, după programul obligator de somn, grădina pare un furnicar respirînd tinerețe.

Lacul Moinaksk — un fel de Tekirghiol al Crimeii.

Întoarcerea spre Ialta

Grădina Nikitin, văzută în prea puține ore, și încă de un neh ortic ultor, nu poate fi descrisă. Sute de copaci de a căror existență nu auzisem pînă atunci și al căror nume l-am prețuit pentru poezia lor străinie, mi-au trecut prin fața ochilor ca într-un film prea rapid derulat.

Aduse din toate cele cinci continente în decursul ultimilor 150 de ani, miile de specii de arbori conviețuiesc idilic, incitînd parcă la un subtext uman.

Proiectat pe verdele țărmului, castelul Kicikine pare un desen în alb și gri al unui pictor fantezist.

Din depărtare, de astă dată pe vaporul cu care ne întoarcem, urmărind direcția privirii visătoare a călăuzei mele, am descoperit la marginea dinspre țărm a orizontului stînca „Parus" asemănătoare, și după nume, unei pînze de corabie aplecată peste valurile mării.

Dorel Dorian

MODA 1957

Ce se poate spune despre tendințele modei actuale ? După cum se pare, moda actuală oferă posibilități foarte variate și răspunde gusturilor celor mai rafinate. Anul acesta, de pildă, predomină două aspecte : rochiile cu fuste largi, și cele de linie, strînse pe corp. Se preconizează o nouă linie a decolteului, montant și drept, lățit doar spre umăr.

Paralel, s-a păstrat așa numita ținută clasică. Căci în orice modă există trăsături generale care, în afara unor mici fluctuații, sînt respectate. Așa, de pildă, continuă să fie moderne atît mantoul drept cît și cel pe talie, taioarele clasice cu fusta dreaptă și jacheta ajustată. Desigur, există diferențe de detalii care contribuie la originalitatea modelului.

Toate aceste aspecte — și multe altele pe care nu le-am amintit, — au fost amplu dezbătute la recentul Congres internațional al modei care a avut loc la Moscova între 4 și 19 iunie. La acest original congres au participat Uniunea Sovietică, R. D. Germană, Bulgaria, Polonia, Cehoslovacia, Ungaria și țara noastră.

Fără doar și poate, faptul că cel de al VIII-lea Congres internațional al modei a fost găzduit de Moscova își are semnificația lui. El atestă interesul susținut pe care opinia publică sovietică îl manifestă față de aspectul îngrijit și elegant al omului societății socialiste.

Dealtfel, modelele prezentate de Uniunea Sovietică la congres s-au bucurat de aprecierea unanimă a participanților. Simple, elegante, variate, practice, ele s-au caracterizat în general prin folosirea liniilor noi ale modei, paralel cu păstrarea motivelor naționale, prin concordanța între model și materialul din care este confecționat.

Vreau să subliniez că părerea aceasta, pe care au avut-o toți participanții străini, nu se referă numai la cadrul festiv al congresului, unde au existat, se înțelege, pregătiri și condiții speciale ; ea a fost confirmată pe stradă, în sălile de spectacol, în restaurante, în cele mai diverse sectoare ale vieții cotidiene.

Cu prilejul discutării modelelor prezentate de Uniunea Sovietică, a fost subliniat progresul remarcabil înregistrat de Uniunea Sovietică într-un singur an, de la congresul care a avut loc la Varșovia, pînă la cel de la Moscova.

În condițiile fixate de congres, fiecare țară a prezentat un număr de 50 de modele de îmbrăcăminte pentru copii, tineret, femei și bărbați. În afară de numărul obligatoriu, țara noastră a supus aprecierii participanților încă 12 modele de îmbrăcăminte pentru femei, lucrate de cooperație, cu motive naționale.

Și fiindcă a venit vorba de țara noastră, aș vrea să spun că în zilele congresului am înregistrat cu bucurie și legitimă mîndrie succesul, aprecierea de care s-au bucurat modelele noastre. În colecția noastră de modele — după cum au arătat participanții la congres — s-au îmbinat armonios motivele naționale cu noua linie a modei ; modelele au fost apreciate ca elegante, în ton cu ultimele cerințe, fără a fi însă excentrice.

Toate modelele expuse de cele 7 țări participante au fost analizate amănunțit, fiecare în parte. Ele s-au caracterizat în general prin varietate, fantezie, eleganță, subliniind frumusețea naturală a corpului.

În cazul rochiilor de seară, mai ales, a fost foarte greu să hotărăști care este mai frumoasă. A fost o adevărată risipă de lame și șantung, taftа și mătase grea, la care au fost adaptate modele adecvate, remarcabile prin linia lor elegantă.

S-a remarcat, de asemenea, frumusețea și calitatea superioară a materialelor din care erau confecționate modelele, cît și concordanța dintre ele.

Accesoriile—poșete, mănuși, pălării, cordoane — au jucat un rol important în completarea toaletelor și s-au bucurat de asemenea de aprecierea specialiștilor.

În încheiere, aș vrea să spun că evoluția generală a modei dovedește că în formulele de îmbrăcăminte din diferite țări, liniile și detaliile încep să semene din ce în ce mai mult. Costumul actual pare să capete un caracter internațional. Rezultatele diferitelor concursuri și congrese care au avut loc — printre care și ultimul — ca și expozițiile organizate de unele țări permit să se ajungă la această concluzie. Dar bineînțeles, asemănarea în liniile generale ale îmbrăcămintii nu exclude marea diversitate a modelelor, particularitățile create de cultura națională a fiecărui popor.

Vasile Petcu

Una din creațiile modei sovietice

UAOKN răspunde

În orașul sovietic Habarovsk abia au mijit zorile. Acele ceasornicelor arată, ora 5 și 45 de minute. Igor privește prin fereastră: afară e soare, cer senin și probabil destul de cald — atît cît poate să fie cald chiar într-o lună de vară în acest colț îndepărtat. Își reazimă cîteva clipe coatele pe pervazul ferestrei și privește lung în zare. Departe, spre apus, — gîndește el — stelele au apărut de mult pe cer, oamenii se pregătesc de culcare. Igor se întoarce spre masă și se apropie de aparatul de radio emisie-recepție. Peste cîteva minute, pe calea undelor, stabilește legătura.

— Aici UAOKN, aici UAOKN... Habarovsk. Răspundeți !

— Aici YO3RF, aici YO3RF, București !

— Aici UAOKN, UAOKN, Habarovsk. Numele meu e Igor. YO3RF, YO3RF din București. Răspunde, cum te cheamă ?

YO3RF, care se află la cîteva mii de kilometri se recomandă, așa cum se obișnuiește între radioamatori, spunîndu-și numai numele mic: George. Așa îl știu prietenii și cei 20.000 de radioamatori din toată lumea, cu care a stabilit legături prin radio.

Acum noul prieten din Habarovsk îi transmite salutul: „Zdravstvuite, George !"

Cîteva clipe, făcănitul înfundat al aparatului nu contenește. Cei doi prieteni vorbesc despre timp, despre familie...

Am călătorit cu inginerul George Craiu, timp de cîteva ore, pe tot globul. Din 218 țări — radioamatorii includ în noțiunea de țară și insulele — i-au sosit peste 10.000 de cărți poștale ilustrate, așa numitele QSL-uri pe care sînt imprimate numele radioamatorului, indicativul postului de radio și țara respectivă. Cele mai multe sînt din Uniunea Sovietică — le recunoști după indicativ, care începe cu litera U. Luăm la întîmplare cîteva din ele și citim numele radioamatorilor și localitatea: Zina-Cikalov, Liuba-Taşkent, Igor-Orel, Gena-Kaliningrad, Givi-Batumi, Mihail-Leningrad, Grigor-Astrahan. Două QSL-uri ne atrag atenția în mod deosebit. Unul purtînd indicativul UAIKAE, înfățișează niște pinguini privind blajin de pe fondul hărții Antarcticii ; celălalt poartă indicativul UPOL-5.

— Într-o oră am stabilit legătura cu ambă poli — ne informează ing. George Craiu. Acum cîteva zile mi-au sosit aceste QSL-uri, drept confirmare. Una este a radioamatorului Alexandr Rekaci din Mirnii, iar cealaltă — de la postul radioamatorului Taimin, din expediția sovietică în Arctica — UPOL-5.

Alături de zecile de diplome cîștigate de inginerul George Craiu la diferite concursuri, printre miile de QSL-uri care umplu cîteva sertare, radioamatorul păstrează cu grijă plicurile cu corespondență personală din toate țările globului. Multe din ele poartă ștampilă și timbre sovietice. Sînt scrisori de la prieteni îndepărtați. Cu unii dintre ei a avut prilejul să facă personal cunoștință. Una din întîlniri a fost mai ales emoționantă...

...În luna octombrie, anul trecut, s-a întrunit în Capitală colegiul de arbitri, format din reprezentanți ai radioamatorilor din U.R.S.S. și țările de democrație populară, ca să stabilească rezultatele unui concurs organizat de Radioclubul central A.V.S.A.P. din București. Așa cum se obișnuiește, cînd oamenii se întîlnesc prima dată își string mîinile și-și spun numele.

— Nikolai Kazanski — s-a recomandat delegatul sovietic.

— George Craiu.

Cei doi oameni s-au uitat cîteva clipe unul la altul și apoi s-au îmbrățișat. Nu se văzuseră pînă atunci niciodată. Totuși erau prieteni de zece ani. Prin radio vorbiseră de multe ori. Cît a durat vizita în București, cei doi prieteni nu s-au mai despărțit. Acum, de multe ori, seara, Nikolai Kazanski din Moscova și George Craiu din București se întîlnesc în eter și plănuiesc viitoare revederi.

Elena Dan

O experiență de interes internațional

VALORIFICAREA STEPEI FLĂMÎNDE

În pofida cuceririlor tehnicii, a victoriilor cîștigate de om asupra naturii, iată-ne trăind — în plin secol XX — într-o lume în care două treimi din omenire nu are hrană îndestulătoare. 1.700 de milioane de locuitori ai planetei noastre nu au izbutit încă să iasă din cercul de fier al foamei. În fiecare zi, apar în lume alte 80.000 de guri care trebuie hrănite, ființe omenești care au nevoie de îmbrăcăminte și locuințe.

Pesimiștii și cei care își simt amenințate ambițiile lor de dominație mondială vorbesc despre falimentul naturii, afirmă că planeta noastră nu poate oferi atîta hrană cît îi este necesară populației sale în continuă creștere. Argumentele lor nu au însă nici o bază științifică ; dezvoltarea luată de tehnică ne dă putința să afirmăm că multe din regiunile pustii — care, de altfel, cuprind o mare parte din suprafața globului — pot fi foarte bine cultivate, cu ajutorul unor metode speciale.

În acest domeniu, Uniunea Sovietică oferă lumii un exemplu extrem de prețios. Mă refer la valorificarea, pe deplin reușită, a Stepei Flămînde din Uzbekistan.

Am făcut de curînd o călătorie de informare și studiu în această parte a Uzbekistanului sovietic. Cu acest prilej am parcurs, cu automobilul aproape 1.000 de km prin diferitele regiuni ale Stepei Flămînde, luînd cunoștință de transformarea cu adevărat miraculoasă pe care organizarea, tehnica și munca bine orientată au înfăptuit-o în această regiune odinioară lipsită de viață.

Am avut norocul să călătoresc împreună cu vicepreședintele Consiliului de Miniștri al Uzbekistanului, d. Zeadulaev, și cu d. Kaminski, inginerul șef al lucrărilor de irigație din Stepa Flămîndă, care mi-au dat informații foarte utile și, în cîteva zile, mi-au înlesnit înțelegerea întregului plan al lucrărilor, sensul și principiile sale directoare. Ceea ce m-a izbit de la început, este concepția generală a acestui plan care se întemeiază pe principii riguros științifice, urmărind valorificarea pămînturilor aride ale Stepei Flămînde prin folosirea tuturor resurselor hidraulice ale regiunii.

Aspectul uman al problemei, importanța și atenția care se acordă bunăstării celor care muncesc și trăiesc aici, m-au impresionat, de asemenea, puternic. Am constatat pes e tot preocuparea de a ridica noi așezări omenești, noi orașe și sate cu tot confortul modern.

Am văzut valorificate aproximativ 250.000 ha pe pămînturi înainte sterpe, și acum prefăcute în mari plantații de bumbac ori de cereale, sau în minunate grădini, vii, livezi. Însfîrșit, acolo îți dai seama cum această zonă de deșert — tristă, cenușie, pustie, înspăimîntătoare — devine o frumoasă oază populată de oameni bine hrăniți și fericiți. Datorită marilor amenajări hidrotehnice de pe fluviul Sîr-Daria (ca centrala de la Farhad, construită în 1948, sau enormul lac de acumulare de la Kairak-Kum, aproape terminat, care vor regla debitul acestui fluviu de obicei atît de capricios) vor putea fi irigate alte 300—500 de mii ha de pămînturi virgine.

Există apoi planul de a se începe alte lucrări ce vor permite recuperarea, în total, a unui milion de hectare care vor furniza anual 600.000 de tone de bumbac, în afară de alte produse agricole.

Un aspect foarte semnificativ care se cuvine a fi subliniat este folosirea rațională a noilor pămînturi, prin aplicarea unor metode științifice moderne care permit desalinarea rapidă și asigură și evitarea resalinării prin irigare continuă. În utilizarea pămîntului se ține seama nu numai de însușirile speciale ale fiecărui tip de sol ci și de necesitățile biologice ale grupărilor omenești care locuiesc aici. De exemplu, într-unul din marile colhozuri producătoare de bumbac pe care le-am vizitat — și, cu acest prilej, vreau să remarc că în Stepa Flămîndă există de pe acum 15 sovhozuri și mai bine de 150 de colhozuri — lucrile Sîr-Dariei sînt folosite pentru cultivarea orezului, care servește la aprovizionarea colhozului. În toate sovhozurile și colhozurile, o parte din terenurile cultivate este rezervată pomilor fructiferi și altor plante utile. Deci nu există pericolul de a cădea într-o monotonie a cultivării prea exclusive a bumbacului, produsul central al economiei regiunii, ceea ce ar duce la o lipsă de alimente proaspete necesare pentru buna alimentație a populației din Stepa Flămîndă.

Într-o carte pe care o pregătesc acum și pe care am intitulat-o „Stepa Flămîndă sau cucerirea deșertului de către om" voi încerca să înfățișez lumii rezultatul strălucit al acestei experiențe, în care munca colectivă, sprijinită de experiența și efortul oamenilor de știință și al planificatorilor, a reușit să transforme natura pe o suprafață mare cît o țară întreagă, creînd un nou cadru geografic extrem de favorabil deplinei înfloriri a vieții omenești.

Josue de Castro

Un eveniment muzical

(urmare din pag. 1-a)

„Fiecare veți cînta pe această estradă de concert !" Două concerte cu orchestra (unul de Ceaikovski) și o lucrare scrisă special pentru acest eveniment de un compozitor sovietic, alcătuiesc piesele ce vor desemna pe cei 8 laureați ai concursului „P. I. Ceaikovski".

O pagină autografă din manuscrisul muzical al concertului pentru vioară al autorului „Simfoniei patetice" ne introduce în condițiile de concurs cerute violoniștilor. Aceeași dificilă primă etapă : Bach, Wieniawski, Ceaikovski. Spre deosebire însă de pianiști, faza următoare a concursului este cea mai pretențioasă; lăsînd la o parte faptul că strălucitoarele capricii ale lui Paganini și un concert „foarte greu" la alegere sînt obligatorii, încă trei piese — printre care o lucrare de mari proporții declarată cu numai două luni înainte de concurs — vin să completeze repertoriul candidaților. Audiția finală impune — pe lîngă două piese la alegere — concertul pentru vioară de Ceaikovski.

Cîteva interioare ale casei-muzeu de la Klin ne completează imaginea lui Ceaikovski-omul, stăruind în mintea admiratorilor muzicii sale și sugerînd interpreților participanți la concurs atmosfera ce-i învăluie opera. Acest remarcabil și atrăgător caiet-prospect reprezintă fără îndoială o bună carte de vizită a unui concurs care, sperăm să devină din anul 1958 un prilej de afirmare a tinerilor pianiști și violoniști din lumea întreagă.

Dacă vom spicui, în treacăt, numeroasele premii în bani, medalii și insigne de onoare, asigurarea unor turnee în U.R.S.S., imprimări pe discuri etc., credem că nu ne înșelăm prevăzînd un număr mare de participanți la primul concurs internațional „P. I. Ceaikovski".

Țara noastră, prezentă la ultimele întîlniri muzicale europene cu un succes artistic din ce în ce mai mare, nu va lipsi din rîndurile concurenților. Muzica marelui clasic rus, atît de îndrăgită de poporul romîn, va fi, fără îndoială, un îndemn pentru tinerii interpreți de a aspira la titlul de laureat.

Viorel Cosma

Necontenitul foșnet al cărții

(urmare din pag. 1-a)

mare și plină de vrajă necunoscută. Despre discuțiile ce aveau loc între aceștia și scriitori, avem mărturii în filele nenumăratelor opere, nemuritoare documente ale unor vremi de mult apuse, în care geniul popular apărea în splendida lui măreție, făcînd să reiasă însă, în același timp, și cumplita lui restriște.

Generațiile generațiilor oropsite și analfabete, ale păstorilor din Buriat-Mongolia, ale minerilor din salinele prinților Dolgoruki, ale vînătorilor din Siberia, ale plantatorilor de bumbac din Tadjikistan, muncitorii de la orașe și sate din întreaga Uniune Sovietică, au astăzi alte și atît de felurite prilejuri de a cunoaște produsul muncii intelectuale. Ce-ar zice bunica gospodinei dintr-un sat din Altai, văzîndu-și strănepoata discutînd în cadrul unei conferințe organizate de biblioteca sătească, despre meritul romanelor lui Remarque, în comparație cu cele ale lui Hemingway ? Și ce-ar spune străbunicul strungarului moscovit, văzîndu-și descendentul comentînd, la o întîlnire cu scriitorii, operele lui Leonov ?

Colhoznicul de azi, scoborîtor în a doua generație a cazacului de la Don și-a făcut un obicei din a frecventa regulat librăria pentru a-și completa mica sa bibliotecă personală... Studentul de azi nu mai poartă lungi și metafizice discuții în cîrciumile de periferie, ci preferă să combată sau să susție cu argumente solide, noile versuri ale lui Pasternak, sau recenta traducere a baladelor lui Villon.

Există în marile orașe ale Uniunii Sovietice, pe lîngă Uniunea Scriitorilor, așa numitele birouri de propagandă a literaturii. Ei bine, aici factorii poștali nu someză nici o clipă a zilei. Ei au a transporta din toate colțurile țării, sute de scrisori prin care romancieri, poeți și critici, sînt rugați să-i viziteze, pentru a le vorbi despre cartea lor. Nu mai miră, atunci, că numai anul trecut, au avut loc la Moscova 5000 de astfel de conferințe, în afara întîlnirilor regulate ale scriitorilor și cititorilor în „jurul mesei rotunde", în sala vreunui institut, sau în Palatul de cultură al unei uzine, uneori chiar pe scena improvizată a atelierului, în pauza de prînz.

Știu că aceste lucruri stîrnesc ecouri în sufletul fiecăruia din noi. Mărturisesc însă, că pentru mine noțiunea de revoluție culturală se materializează, capătă o formă invincibilă atunci cînd aflu că la Biblioteca regională din Barnaul (Altai) se discută sistematic și uneori se și critică cu asprime, unele materiale ale almanahului regiunii ; cînd aflu că 300 de colhoznici se adună în biblioteca satului Novo-Zaganski din republica autonomă Buriat-Mongolă — pînă acum cîteva zeci de ani aproape analfabetă — pentru a analiza operele compatrioților lor. Simt această revoluție culturală în competența, sinceritatea, în logica strînsă cu care cititorul de azi — izolatul de ieri — din numeroasele regiuni ale Asiei Centrale, ale Extremului Orient sovietic, ale Siberiei, ale regiunilor polare din Nordul îndepărtat, critică sau relevă meritele lui Antokolski sau Surkov, lui Babaevski sau Tendriakov. Simt această revoluție culturală în afluența publicului care se revarsă în numeroasele zile ale Cărții, ale Poeziei, Prozei, Lunii cărții. O simt în acea librărie în care Lev Oșanin, în fața standului cu cărți, dă replica unui cititor al său, făcîndu-i tovarăș de drum al unei pasionante dizertații literare, pentru ca apoi, la cererea publicului, să recite din versurile sale

Simțiți și dvs. această sudură indestructibilă ce leagă spiritele și inimile scriitorilor și cititorilor lor de azi ? Simțiți și dvs. că acele „drumeții" de odinioară, cu caracter de explorare, în care ascultătorii păreau niște copii naivi și sperioși, au intrat definitiv într-o preistorie aproape ininteligibilă, și că astăzi torentul de spiritualitate care curge prin arterele ce se ramifică pe vasta hartă a Uniunii Sovietice este adevărata revoluție culturală ? Și de ce nu ne-am făli și noi romînii aflînd că în înghețatul Murmansk, personalul stațiunii meteorologice, a pus în scenă „Titanic vals", piesa lui Tudor Mușatescu invitîndu-l pe autor în ținutul lor unde frigul nu este o stavilă care desparte lumile și preocupările artei ?

F. Brunea-Fox

săptămîna

Propuneri perfide

Dezarmarea — așa cum a fost prezentată de delegatul american la conferința de la Londra — ar urma să se facă în trei etape. Propunerea nu constituie o inovație, întrucît nu era de așteptat ca o problemă atît de complexă să fie rezolvată de la o zi la alta. Repetatele propuneri sovietice de pînă acum au ținut seama de acest lucru, cîntărind atent interesele legitime ale statelor cărora le incumbă în viitor măsurile de dezarmare. Și totuși d. Stassen a venit cu o inovație. Ea constă în faptul că, în

concepția americană, fiecare etapă trebuie să fie precedată atît de noi tratative, cît și de îndeplinirea prealabilă a anumitor condiții politice. Accentul pus pe aceste tratative, insistența atît de semnificativă a delegatului american susținut cu mult brio de corul cîtorva belicoși senatori compatrioți, indică fără putință de tăgadă substratul propunerii: dorința conducătorilor americani de a prelungi discuțiile în jurul dezarmării și de a face din aceasta un simplu simulacru. Acei cetățeni americani care au simțul umorului, vor fi sezisat desigur ascuțișul ironiei cuprinse în răspunsul dat de delegatul sovietic Zorin, la 27 iunie, dar trebuie să fi surprins neapărat și tragicul pe care vorbele acestuia îl implică. **„Ținînd seama de faptul că tratativele cu privire la prima etapă a reducerii forțelor armate și înarmărilor durează de ani de zile, dacă vom stabili că pentru fiecare nouă etapă trebuie să ducem noi tratative, mă tem că nu numai copiii noștri, dar nici nepoții noștri nu vor ajunge să vadă înfăptuite aceste trei etape de reducere a forțelor armate".**

In ceea ce privește „condițiile politice", acestea nu numai că ar amîna la infinit dezarmarea, dar ar face chiar imposibile, la un moment dat, discuțiile despre dezarmare. E drept că delegatul american n-a precizat despre ce fel de condiții este vorba. Dar, din indiscrețiile atitor politicieni iankei, din ecourile presei americane, nu e prea greu să ne facem o imagine exactă asupra naturii acestora. E vorba, nici mai mult nici mai puțin, decît despre „eliberarea" țărilor estice. In legătură cu această „discuție" este util ca răspunzătorii de actualele directive ale politicii americane să-și amintească declarațiile făcute de N. S. Hrușciov lui Turner Catledge, redactorul-șef al ziarului „New York Times", cu privire la dezarmare și la alte probleme majore ale momentului: **„Sîntem întotdeauna dispuși să ducem tratative cu privire la aceste probleme, sîntem gata să ajungem la un acord rezonabil".** Dacă s-ar pune însă „condiții" — adică tocmai ceea ce sugera Harold Stassen la Londra — ca „eliberarea" țărilor din Europa răsăriteană sau unificarea necondiționată a Germaniei, a precizat atunci N. S. Hrușciov, **„s-ar putea să mai treacă 200 de ani pînă să ne întîlnim din nou, deoarece în aceste probleme sîntem neînduplecați".**

Este deci probabil că, amintindu-și de această atitudine intransigentă, conducătorii americani au făcut totuși propunerile „condiționate" de dezarmare, tocmai pentru a face să eșueze tratativele de la Londra.

Politică imprudentă

După Norvegia, și Danemarca a acceptat înarmarea cu rachete teleghidate. E vorba de o decizie guvernamentală și nu de un vot parlamentar. Pentru liniștirea populației se invocă argumente destul de șchioape: armele amintite nu ar fi prevăzute cu încărcătura atomică respectivă. Bine înțeles că aceasta nu împiedică eventuala încărcare la momentul pe care furnizorii îl vor crede oportun.

Se naște, în mod logic, întrebarea: întrucît securitatea Danemarcii, posesoare de rachete teleghidate, este mai garantată decît înainte? Țara aceasta a fost victima a două agresiuni în trecutele războaie. Agresiunile nu au venit din răsărit, ci de la frontierele ei sudice. Iar agresorul se află azi în tabăra furnizorilor rachetelor. Ca și în trecut, nici azi Uniunea Sovietică n-are probleme litigioase în curs cu Danemarca. Probleme litigioase se află mai curînd în zona Schleswig-Holstein, anexată de Germania încă în deceniul al șaptelea al secolului trecut. Pe teritoriul Danemarcii există baze ale N.A.T.O. care pot fi oricînd ocupate de aliații occidentali, respectiv de trupele federale. Generalii Bundeswehrului își amintesc încă foarte bine de vechile adrese din 1941—1945.

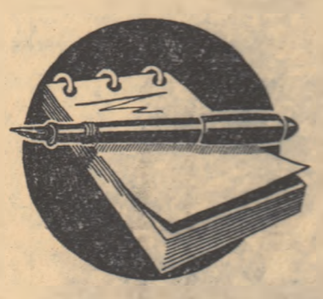

Danemarca este o țară mică. Oricît de bine ar fi ea înarmată, în caz de ostilități nu va putea face față situației. Teleghidatele, cu sau fără încărcături atomice, n-ar ajuta-o în fața unui agresor. Dacă Uniunea Sovietică n-are intenții agresive și dacă aliații occidentali declară și ei că nu nutresc asemenea intenții, ce rost ar avea posesiunea armelor cu două tăișuri?

Scrisoarea lui N. A. Bulganin către primul ministru danez, Hansen, a tras serios atenția asupra riscurilor enorme asumate de Danemarca prin politica ei de înarmare atomică și prin oferirea de baze puterilor occidentale. In asemenea situație, n-ar fi fost mai indicat pentru Danemarca să se mențină în limitele unei stricte neutralități?

Cazul Finlandei poate desigur constitui un bun exemplu pentru celelalte state nordice. In tot cazul este cert că Norvegia și Danemarca ar avea mai mult de profitat de pe urma neutralității.

Poziția Franței ?

Uniunea Sovietică a subliniat în numeroase rînduri că un acord pentru încetarea exploziilor nucleare ar fi mai ușor de realizat în faza actuală, cînd numai trei puteri posedă asemenea arme. Aceasta ar opri sau ar încetini cursa înarmărilor atomice și nu ar da posibilitate altor puteri să fabrice ele înseși arme nucleare. Propunerea sovietică a fost salutată ca perfect rațională și a fost în acordul oamenilor de știință și al întregii opinii publice mondiale îngrijorate de pericolul contaminării radioactive.

Din această cauză, a provocat surpriză atitudinea delegatului francez la conferința de dezarmare. In numele guvernului său, Jules Moch a declarat că Franța nu se va considera legată de un acord privind încetarea experiențelor, pe care l-ar încheia Statele Unite, Uniunea Sovietică și Marea Britanie. Sensul unei asemenea intervenții este destul de curios. Deși cercetările ei atomice sînt înaintate, va mai trece multă vreme pînă ce Franța va putea dispune de arme atomice și cu hidrogen proprii. Intr-o situație similară sînt și alte state, care imitînd exemplul francez, ar face prin atitudinea lor imposibilă realizarea acordului pentru încetarea exploziilor experimentale.

Ce urmărește însă Franța prin împiedecarea acordului de mai sus? Să lie afișarea pretenției de mare putere, afectată de un acord care o exclude? Sau voința Franței de a trece neîntîrziat la experimentarea armelor atomice proprii? Ambele ipoteze sînt deopotrivă de nejustificate, oricît presa occidentală ar concentra tot focul reflectoarelor asupra lor. Mult mai probabil este că Franța n-a prezentat teza aceasta decît la sugestia și de comun acord cu Statele Unite și Marea Britanie și anume tocmai pentru a face imposibil acordul propus de guvernul sovietic.

Intr-adevăr, consecințele rezervei franceze sînt de pe acum transparente. Atît Statele Unite cît și Marea Britanie puteau invoca atitudinea Franței pentru a scuza refuzul încetării experiențelor. Alte țări, ca Germania federală și Japonia, ar putea pretexta și ele dorința de a nu rămîne, din punct de vedere atomic, inferioare Franței. Astfel, acordul pentru încetarea exploziilor nucleare, lunecînd printre susceptibilități sau calcule ascunse, printre interpretări cazuistice sau interese monopoliste ar fi sau exclus sau redus la un termen care l-ar face de fapt inoperant. In acest sens, atitudinea franceză în dezbaterile de la Londra este de natură să contribuie la continuarea cursei înarmării atomice și prin aceasta, pericliteză securitatea Franței.

Intre Panmunjon și Wall-street

Cînd Li Sin Man cerea insistent reluarea „marșului spre nord" se putea crede că este vorba de marota unui bătrîn care luneca primejdios pe panta descendentă a ratiunii, sau de o încercare de diversiune spre exterior a nemulțumirilor populare din Coreea de Sud. Astăzi, în lumina declarațiilor făcute de generalul Litzenberger la Panmunjon, a violării oficiale a armistițiului, a punerii în practică a primelor măsuri militare americane ca trimiterea de avioane cu reacție și de arme atomice, ne dăm seama că era cazul unui act concertat. Cînd United Press arată că specia-

liștii americani au calculat că ruperea armistițiului „ar apropia aviația americană cu 1.500 km. de China și de Siberia", ne dăm seama că informația aceasta este surprinzător de concomitentă cu declarațiile generalului Norstad asupra posibilităților „de a ataca din toate patru părțile Uniunea Sovietică". Ne aflăm așadar în fața unei noi ofensive sistematice a „războiului rece" și faptul acesta își are explicația lui.

Războiul din Coreea urmase unei perioade de criză accentuată în economia americană și crease un „boom" la care mai visează și astăzi monopolurile transatlantice. In ultima vreme, simptomele de criză s-au întețit din nou în Statele Unite. Sporirea impozitelor, urcarea prețurilor, scăderea puterii de cumpărare a maselor, șomajul, au dus la stocări și reduceri de producție. Marile comenzi guvernamentale în sectorul industriei grele n-au putut împiedeca scăderea producției ramurilor de bază. Trezirea opiniei publice, lupta pentru încetarea experiențelor nucleare, pentru dezarmare nu au de loc darul să mențină cursul ridicat al acțiunilor. Dimpotrivă, în ultima vreme s-au înregistrat scăderi medii pînă la 15%, ceea ce bursierii americani consideră ca simptom catastrofal. In asemenea situație, era natural ca businessmanii alarmați să caute soluția salvatoare și să încerce reagitarea problemei coreene, în speranța că „ar putea ieși ceva".

Ipoteza aceasta corespunde și informațiilor că, în rîndurile conducătorilor americani, se profilează tot mai mult activitatea grupului format din vicepreședintele Nixon, secretarul de stat Dulles, șeful de stat major amiralul Radford și senatorii Knowland și Bridges. Grupul acesta urmărește fățiș o politică de încordare a situației internaționale. Lui i se datorește noua linie agresivă și tot el ar fi răspunzător de încercările de torpilare a conferinței dezarmării. Refuzul de recunoaștere a Chinei și de ridicare a embargo-ului, evacuarea populației din Taivan amestecul în Orientul apropiat și mijlociu, remilitarizarea și înarmarea Germaniei federale cu arme atomice, declarațiile cu privire la „eliberarea" statelor estice, rechemările lui Stassen de la conferința de dezarmare și nenumărate declarații incendiare își au originea în modul în care grupul de mai sus înțelege să apere interesele marelui capital.

Dar dincolo de calculele oamenilor de afaceri și reprezentanților lor, opinia publică americană este mai bine informată decît cu ani în urmă, pe vremea aventurii coreene. Ecoul adînc trezit de declarațiile radiotelevizate ale lui N. S. Hrușciov, a arătat limpede care este starea ei de spirit. Există toate motivele să credem că această stare de spirit și vigilența lagărului păcii vor împiedeca repetarea aventurii. „Noua linie" va putea umfla artificial cîtva timp cursul acțiunilor sau să sporească comenzile de armament, dar nu va putea să dezlănțuie nepedepsită agresiunea.

In jurul dezarmării

In sînul subcomitetului comisiei O.N.U. de la Londra, puterile occidentale tind tot mai mult să repete cele petrecute între cele două războaie mondiale, ori de cîte ori se punea problema dezarmării. Mai întîi o prelungire fără rost a tratativelor; apoi o concentrare a atenției asupra unor aspecte secundare; după aceea, evitarea unor atitudini nete, plutindu-se în propuneri vagi și inoperante; și în sfîrșit, intervenții laterale pentru torpilarea rezultatului principal. O dată aceste faze depășite, se trece la acționarea mașinii propagandistice, care să arunce pe seama partenerilor vina eșecului.

La Londra, în 1957 nu s-a procedat

într-adevăr mult prea deosebit de Geneva în 1931—1932. Discuțiile au început de cîteva luni și nu se poate spune că azi sînt cu mult mai înaintate, decît a doua zi după discursurile de deschidere. Problemele principale, ca interzicerea armelor de exterminare în masă, încetarea exploziilor cu arme nucleare, reducerea masivă și controlată a forțelor armate și armamentelor clasice la termene fixate prealabil, nu au întîlnit, cu toate intervențiile insistente și repetate ale delegatului sovietic, solicitudinea delegaților occidentali. Ultimele lor propuneri, singurele ceva mai precise, fac să depindă realizarea lor de condiții aleatorii. In sfîrșit, Statele Unite, elementul motor în atitudinea delegaților occidentali, au preferat în ultimul timp să vorbească prin intermediul delegaților francez sau britanic.

Dacă delegatul francez, opunîndu-se încetării experimentale, reprezenta oarecum formal țările care nu posedă arma nucleară, ultima intervenție a delegatului britanic, Selwyn Lloyd, putea fi pusă nu numai pe seama Marii Britanii, ci și a Statelor Unite. După această intervenție se poate spune că refuzul încetării exploziilor este un fapt definitiv. Cu alte cuvinte, cererea sovietică, care corespundea îngrijorării întregii opinii mondiale față de primejdia contaminării radioactive, nu a găsit la puterile occidentale audiența necesară.

Este de așteptat ca reacția opiniei publice occidentale — și toate indiciile vorbesc în acest sens — să se facă mai puternic și mai eficace auzită decît pînă acum. Și ea va fi în măsură — chiar dacă ar mai întîrzia oarecum — să opună experimentărilor atomice acel veto pe care guvernele respective n-au vrut să-l rostească.

Pe un drum primejdios

Nota din 22 mai a guvernului Republicii Federale Germane către guvernul Uniunii Sovietice constituie un exemplu tipic nu numai al lipsei de seriozitate cu care cercurile conducătoare de la Bonn privesc propriile lor angajamente verbale sau scrise, dar și al relei credințe pe care încearcă s-o ascundă cu abilități de mult răsuflate.

Ne amintim că în schimbul de note care urmase unei convorbiri cu ambasadorul sovietic la Bonn, cancelarul Adenauer asigurase că guvernul vest-german nu posedă arma atomică, că nu a făcut demersuri pentru furnizarea acestei arme și că va face tot ce-i stă în putință pentru realizarea unei dezarmări generale controlate în domeniul armei nucleare. Dar nota din 22 mai, ne mai putînd nega ceea ce constituie de mult secretul lui Polichinelle, pune prezența armelor atomice de pe teritoriul vest-german pe seama planurilor militare ale N.A.T.O. Cu alte cuvinte, Germania federală regretă dar nu poate face nimic împotriva aliaților săi din pactul Nord-Atlantic. Ea trebuie să se supună fără să cricnească forțelor aliate staționate pe teritoriul ei.

Pentru ca nevinovăția guvernului de la Bonn să lasă și mai mult în relief, nota vest-germană adaugă că înzestrarea Bundeswehrului cu arma atomică, repartizarea pe teritoriul R.F. Germane a depozitelor și bazelor atomice ale altor puteri n-ar privi în general Uniunea Sovietică. Exact ca în cunoscuta anecdotă: în primul rînd, n-avem arme atomice; în al doilea rînd, dacă avem, nu sînt ale noastre; și, în al treilea rînd, chiar dacă ar fi ale noastre, ce vă pasă? Dar de aici încolo calculele politicienilor vest-germani încep să rateze. Cred ei oare, cu toată sinceritatea, că remilitarizarea Germaniei în ritmul de azi, că înarmarea ei cu arme atomice poate lăsa indiferente Uniunea Sovietică, țările vecine ca Republica Democrată Germană, Cehoslovacia sau Polonia și, în genere, toate țările care au suferit de pe urma agresiunilor germane în cele două războaie mondiale? In asemenea caz, nota sovietică de răspuns din 27 iunie le-ar putea spulbera orice urmă de iluzie. „Transformarea Germaniei occidentale într-o bază strategică a N.A.T.O. și înzestrarea Bundeswehrului cu arma nucleară — precizează această notă — vor sili U.R.S.S. și țările prietene ale acesteia să ia contramăsuri în vederea asigurării securității lor comune". Dar, a socoti că guvernanții vest-germani și-au pierdut pînă într-acolo luciditatea încît să nu sconteze contramăsurile anunțate de nota sovietică, înseamnă desigur a greși. Ei se așteptau la asemenea contramăsuri, își dădeau perfect seama că întreaga lor politică duce la încordarea situației și își mai amintesc încă bine, după toate probabilitățile, de avertismentul sovietic asupra riscurilor asumate.

Și cu toate acestea au adoptat linia pe care merg și au asumat riscul pe care această linie îl implică. Este cam aceeași politică de risc total, de după noi potopul, dusă de corifeii celui de al treilea Reich. Or, este evident că aceleași cauze nu ar putea duce decît la aceleași efecte, că politica de aventură totală n-ar putea duce decît la un nou dezastru total.

Cronicar

vineri

O știre scurtă de ziar — „primul submarin al noilor forțe navale vest-germane va fi lansat în apele portului Kiel" — și gîndul se îndreaptă spre voi, tineri marinari din echipaj. Sînteți, desigur, cu toții înalți și lați în umeri, ochii voștri au culoarea depărtărilor marine, iar în părul blond stăruie de pe acum — parfum bizar — mirosul umed și sărat al valurilor. Maillot-ul marinăresc vă îmbracă de minune trupurile atletice și vinjoase, iar bereta pusă șăgalnic pe o parte vă face și mai atrăgători. Mai e de mirare că ochii celor mai frumoase fete vă zîmbesc sprințar, pline de făgăduințe?

Sînteți foarte tineri și cînd ați pășit pe puntea vasului ce strălucește din toate încheieturile nichelate, imaginația voastră, hrănită din belșug cu literatură de aventuri, a prins deodată aripi. Și iată-vă plutind pe tărîmuri de vis, înfruntînd primejdii cumplite (din care ieșiți întotdeauna biruitori). O clipă doar a trecut de cînd ați pus piciorul pe punte și iată-vă prefăcuți în bătrîni și încercați lupi de mare, cu pielea tăbăcită de arșiți și vînturi, cu nu știu ce stranie lumină în priviri.

Iertați dar, cutezanța celuia care-și îngăduie să întrerupă visul vostru ispititor spre a vă face o rugăminte: vegheați! In numele a tot ce aveți mai scump pe lume, pentru ca visul vostru să nu se prefacă într-un coșmar înspăimîntător — vegheați!

Și nu uitați că au mai fost o dată tineri înalți și lați în umeri, ca și voi, cu părul blond și ochi albaștri, ca și voi, care într-o zi au urcat și ei punțile unor submarine care și ele străluceau din toate încheieturile nichelate. Poate că și unii din acei tineri au visat atunci un vis ca cel pe care-l visați voi astăzi. — Dar ei au fost trimiși în largul mărilor să poarte un război mîrșav. Și cei mai mulți dintre ei și-au găsit un sfîrșit lipsit de glorie în valurile răscolite. Trupurile lor — pe care maillot-ul marinăresc le îmbrăca de minune — zac acum pe fundul mării. Peștii lacomi au sfîșiat de mult ultima fîșie de carne, încît acum nu au mai rămas decît niște biete schelete, spălate necontenit de valurile sărate.

Vă spun toate acestea nu pentru a tulbura sărbătoarea voastră, ci pentru a vă preveni, pentru ca visul vostru să nu se prefacă într-un coșmar înfricoșător.

sîmbătă

Randolph Churchill, fiul lui Winston Churchill, și-a dat demisia de la ziarul „Evening Standard". Gestul a fost reținut nu numai datorită persoanei, ci și a semnificației sale.

In chip de explicație, Randolph Churchill a arătat că demisionează deoarece nu i se permite să scrie ce dorește. Cunoscînd că proprietarul ziarului este lordul Beawerbrook — unul din cei mai bogați oameni din Anglia — opiniei publice nu-i va fi greu să presupună cine anume și cu ce scop impietează asupra scrisului redactorilor de la „Evening Standard". După cum va avea dreptul să-și pună în chip firesc întrebarea dacă revelațiile făcute deabia acum nu aruncă o anumită lumină și asupra activității anterioare a lui Radolph Churchill și a colegilor săi...

O coincidență ciudată face ca aceste întrebări să-și afle — într-un fel — răspuns într-o altă publicație de limbă engleză care apare, ce-i drept, pe celălalt țărm al Atlanticului. Avem în vedere articolul apărut în revista „Time" cu privire la felul cum sînt conduse și la moravurile care domnesc în sînul marilor întreprinderi capitaliste de presă.

Citînd ca exemplu agenția United Press, autorul articolului arată că patronii procedează asemenea managerilor cluburilor sportive americane, care „cumpără pe un preț de nimic un număr de băieți tineri, îi lasă nemîncați și jigăriți și atunci vor munci ca niște draci pentru a se face remarcați".

Așa arată, dar, bucătăria în care fierb cazanele de minciuni și de calomnii ce înveninează atît de des atmosfera politică internațională!

duminică

De 27 de ani Warren Austin predă literatura engleză în unul din cele mai bune institute americane de învățămînt — City College. Un șir lung de generații — băieți robuști și fete cu alură de sportive — s-au perindat în acest răstimp prin fața bătrînului dascăl. In fiecare an o nouă generație lua loc în băncile amfiteatrului, așteptînd ca el, Warren Austin, să le călăuzească pașii pe tărîmurile abia bănuite ale frumosului. Și în fiecare dimineață, cu o punctualitate nedezmințită, profesorul urca treptele catedrei și aruncîndu-și încă o dată privirile asupra fișelor sale, începea prelegerea. Vorbea cu glas egal și calm, ce părea la început studenților chiar monoton. De abia mai tîrziu, cînd începeau a-l cunoaște mai bine, învățau să simtă acea căldură directă — reflexul unor sentimente adînci — ce colora adesea expunerea sa. Timpul își urma scurgerea sa firească, iarna lua locul toamnei, iar profesorul își urma cursul său ascultat din zi în zi cu tot mai multă luare aminte de către studenți.

Pe nesimțite, în băncile amfiteatrului, o generație lua locul altei generații. Numai el — profesorul — rămînea același la catedră. Doar părul, din castaniu închis, cum fusese altădată, devenise acum ca argintul, iar spinarea i se încovoiase ușor — mărturie a nopților îndelungate petrecute aplecat asupra cărților. Incolo, își vedea mai departe de cursul său, ca acum zece, cincisprezece sau douăzeci de ani în urmă. Se părea că nimeni și nimic nu-l poate împiedica pe profesorul Warren Austin să împărtășească tinerei generații frumusețea tulburătoare a tragediilor lui Shakespeare.

Și totuși, ceea ce multora li se părea cu neputință, a devenit posibil. Un ordin brutal al autorităților americane l-a izgonit pe Warren Austin de la catedră, pentru păcatul cumplit de a împărtăși convingeri comuniste.

...Cînd acel care primise murdara sarcină de a-l îndepărta pe bătrînul profesor de la catedră a pătruns în sală, Austin vorbea studenților despre Shakespeare. Silindu-se să nu-și trădeze prin nimic furtuna ce-i bîntuia sufletul, profesorul și-a strîns hîrtiile și cuprinzînd încă o dată cu privirea sala atît de cunoscută, a părăsit amfiteatrul, ca un nou rege Lear, izgonit și el de viclenie și minciună.

luni

Ciudat cum aceleași mituri apar mereu sub alte forme în diferite epoci ale istoriei. Zarva stîrnită în occident în jurul capitalismului popular, de pildă, amintește de acel rege al Franței care arătase că dorește ca, în tot timpul domniei sale, în oala fiecărui țăran să fiarbă, duminica, o găină. Intenția a fost, desigur, întru totul lăudabilă și dacă e să vorbim pînă la capăt, singurul lucru ce i s-a putut reproșa monarhului cu pricina e că nu și-a ținut făgăduiala dată. Istoria, ne-

părtinitoare, a și consemnat-o ca atare: drept o vorbă goală, un mit născocit de fantezia unui rege capricios...

Dar acest lucru nu înseamnă cîtuși de puțin că găina lui Henric al IV-lea nu a făcut o prodigioasă carieră politică. De atunci și pînă azi, istoria a consemnat numele a nenumărați demagogi și mincinoși care au recurs la un truc asemănător pentru a dobîndi, fie și pentru scurtă vreme, bunăvoința poporului. Așa cum se întîmplă chiar în aceste zile în republica de la Bonn, de pildă, unde partidul lui Adenauer se folosește de gogoșica capitalismului popular pentru a încerca să dobîndească majoritatea în apropiatele alegeri pentru Bundestag.

...Fiecare cetățean vest-german să devină capitalist, fiecăruia să-i revină o cotă-parte din beneficiile marilor trusturi.

Din oala în care n-a fiert nici o dată, găina regelui Henric scoate capul...

marți

Aflîndu-se într-o cafenea din Bruxelles, Janine Hendrick, o tînără de 23 de ani, a început să danseze rock-and-roll. In vîltoarea dansului, a căzut și fracturîndu-și coloana vertebrală a încetat din viață. Ați citit, desigur informația aceasta în ziar și fără îndoială v-ați pus și dvs. întrebarea: cine poartă răspunderea pentru moartea Janinei Hendrick?

...Cu cîțiva ani în urmă, tot într-un oraș belgian, un înger din bronz care împodobea fațada unei clădiri s-a prăbușit subit, lovind mortal un bărbat ce tocmai trecea prin dreptul casei. Consemnînd atunci acest accident neobișnuit, ziarele au pus întrebarea: cine-i vinovat de moartea pietonului? (Ingerii de bronz, în nici un caz...).

Intrebarea se impune și acum. Cu atît mai mult cu cît rock-and-roll-ul bîntuie cu furie de la un capăt la altul al Europei occidentale, făcînd ravagii în rîndurile tineretului. Din descrierile martorilor oculari, reiese că se manifestă ca o psihoză, ca un soi de manie colectivă. Cei contaminați de acest morb își pierd cu totul stăpînirea de sine și ca nebunii furioși își sfîșie vestimentele, urlă lugubru, se dau peste cap, sparg și distrug tot ce le cade sub mînă. Și deși simptomatologia generală a bolii a fost și pînă acum destul de bine cunoscută, totuși s-a ignorat faptul că uneori — ca în cazul tinerei din Bruxelles — poate duce la un sfîrșit funest. Acum se știe și acest lucru...

Mai rămîne să se dea răspunsul adevărat la întrebarea: cine-i vinovat de moartea Janinei Hendrick?

Numai după aceea vom putea spera că măsurile de profilaxie socială vor da rezultate și asemenea cazuri ca cel petrecut recent în capitala Belgiei nu se vor repeta.

miercuri

Pășeau în rînduri strînse, pășeau mereu înainte — coloană nesfîrșită — încît se părea că miile de trupuri se contopiseră într-un singur trup uriaș ce înainta acum pe străzile orașului. Mînă în mînă și suflet lîngă suflet pășeau într-o tăcere impresionantă, pe care nimeni și nimic nu se încumeta s-o tulbure. Seara coborîse, fierbinte, de-asupra orașului și ei continuau marșul lor neistovit. In mîini purtau acum torțe aprinse, care de-asupra acestui fluviu omenesc închipuiau un alt fluviu — de foc. In rînduri strînse pășeau — bărbați și femei, copii și bătrîni, întreaga populație de culoare din Iohannesburg, și marșul lor mut era ca un uriaș strigăt de protest împotriva injustiției și a lipsei de drepturi. Părea un torent care a sfărîmat zăgazurile în care a fost închis, părea o uriașă revărsare spre un liman de libertate. Așa pășeau pe străzile marelui oraș învăluit în noapte.

Și atunci s-a produs agresiunea. Brutală, oribilă, singeroasă. Cu ochii injectați de singe, cu respirația șuierătoare de ură, gîfîind și înjurînd murdar, hoarda de polițiști s-a năpustit asupra coloanei de oameni ce mărșăluiau pașnic pe străzile orașului. Bastoanele de cauciuc au mușcat cu sete din carnea acestui trup uriaș, iar unitățile motorizate au desăvîrșit ceea ce începuseră polițiștii. Din rîndurile coloanei au căzut răniți: erau bărbați și femei, tineri și bătrîni, care ieșiseră pe străzile marelui oraș să-și exprime protestul împotriva unei orînduiri monstruoase, care a făcut din ei robi în propria lor țară.

A doua zi, coloanele ziarelor stăpînilor proslăveau ca pe un act de mare vitejie mîrșava faptă a polițiștilor, împroșcînd totodată cu un șuvoi de vorbe murdare pe acei pe care un destin de nesuportat îi silise să iasă în stradă. Evenimentul din ajun era pe buzele tuturor iar în cafenele și în luxoasele cluburi domnii înmănușați și cu monoclu ciocneau zgomotos paharele de coniac în cinstea „victoriei".

Așa a fost cît a ținut ziua. Dar cînd seara a coborît asupra orașului, „învingătorii" s-au tras în grabă la casele lor, tremurînd de groază în dosul zidurilor groase și a porților ferecate.

Căci în adîncul inimii, fiecare dintre ei simte că bătălia e pierdută, că baionetele și bastoanele de cauciuc ale polițiștilor pot întîrzia dar nu pot opri marșul spre libertate al celor dezmoșteniți.

joi

La drept vorbind era inevitabil să se ajungă aici. Era în logica lucrurilor: dacă, asemenea gratiilor unei închisori, liniile și formele împiedică spiritul să guste emoțiile de esență superioară ale artei, de ce să nu evadăm din ele? Și iată că s-a găsit la Londra un pictor (Ives Klein) care a pus în practică acest gînd temerar. Puțin excroc sau irresponsabil — sau poate cîte ceva din fiecare — Klein a realizat „picturi" constînd dintr-o singură pată de culoare întinsă pe o pînză. E „arta abstractă", ultimul răcnet al modei. Marile avantaje, pentru amatori, ale acestor... picturi e că „permit spiritului să se cufunde în inima culorii". Și mai prezintă un avantaj, de data aceasta în favoarea autorului: că sînt rentabile. O pînză verde, de pildă, costă 25 de lire sterline, una roșie 35, una neagră 15.

S-ar părea, dar, că la drept vorbind această artă nu e chiar atît de abstractă cum pare la prima vedere.

...Ceea ce e de natură să ne facă să credem că nici nu și-a spus încă ultimul cuvînt. Cine ne poate asigura, de pildă, că într-o noapte careva din această teapă de artiști nu va avea revelația artei supra-abstracte, în care pînă și culoarea să devină de prisos. De ce nu ar fi respectivul crezut atunci cînd va afirma că o simplă pînză albă poate constitui o sursă mai bogată de emoții estetice decît una vopsită într-o culoare sau alta?

De vreme ce e artă abstractă...

Victor Rusu

Ora Festivalului

In eter, telegramele se încrucișează tot mai des, purtîndu-și mesajele pe aripile undelor: „Delegația tineretului argentinian a părăsit țărmurile Americii de Sud..."; „Tinerii din Africa și Australia sînt gata de plecare..."; „43 de asociații studențești din întreaga lume își vor trimite delegații...".

La rîndul ei, Moscova transmite vești nu mai puțin înfrigurate. Așteptîndu-și oaspeții, orașul își face ultimele pregătiri. Pe străzile orașului, în piețe și parcuri a și început să se simtă atmosfera sărbătorească a mult așteptatului eveniment.

Comitetul internațional de organizare a Festivalului mai are totuși de rezolvat cîteva probleme, între care primirea oaspeților nu este cea mai simplă. Intr-adevăr, în afara celor 7.000 de reprezentanți ai tineretului sovietic, 26.000 de delegați străini și celor cîteva mii de invitați de onoare, Moscova va mai găzdui în zilele Festivalului aproape 60.000 de tineri turiști. Transportul acestei imense mulțimi, a fost asigurat prin mijlocirea a 87 de trenuri speciale, prin trimiterea de nave sovietice, destinate delegațiilor, la Alexandria, Beirut, Durazzo, Hâvre, în porturile Norvegiei, prin organizarea de curse aeriene speciale pe liniile Praga, Berlin, Viena, Helsinki, Copenhaga și Cairo. La Moscova, transportul oaspeților va fi asigurat de 130.000 autobuse, 600 automobile și 700 camioane.

Participanții la Festival vor fi găzduiți în cele 7 hoteluri ale Expoziției Agricole Unionale, în cetatea universitară, precum și în marile hoteluri ale orașului. In ceea ce privește masa, în afara restaurantelor existente, se lucrează în ritm rapid la ridicarea a 20 de restaurante provizorii cu o capacitate de 10.000 de locuri, care vor servi meniuri după gusturile delegațiilor fiecărei țări.

Și acum, cîteva cuvinte despre manifestările artistice, una din marile atracții ale Festivalului. In cele mai mari săli de spectacole ale Capitalei sovietice se vor desfășura serate, cu prilejul cărora își vor dovedi măiestria echipele de cîntece și dansuri, orchestrele, soliștii și ansamblurile de balet ale diferitelor țări. Cel care va reuși să asiste la toate aceste manifestări, — și este greu de presupus asemenea lucru, deoarece zilnic vor avea loc nu mai puțin de 50, — se va putea, pe bună dreptate, lăuda că a admirat arta a peste 100 de popoare.

Este cu neputință să enumerăm aici toate teatrele și formațiile de concert care se vor produce pe scenele Festivalului. Iată numai cîteva dintre ele: teatrul britanic „Workshop", Ellen Oswald cu teatrul ei de păpuși, teatrul studențesc „Verity", trupa finlandeză de balet a Elsei Sylvesterssen, teatrul de satiră al studenților din Gdansk, corul „Piatnițki" și ansamblul de cîntece și dansuri „Igor Moiseev", orchestra de varieté iugoslavă etc.

Adăugînd la toate acestea numeroasele expoziții de plastică și artă aplicată, de fotografii artistice, de filatelie, și, în sfîrșit, festivalul filmului, putem afirma fără șovăială că nici unul din cele 5 Festivaluri precedente n-au întrunit laolaltă manifestări atît de bogate și variate.

Moscova

Gh. Gheorghiță

„VEAC NOU" organ al Consiliului General A.R.L.U.S. Apare săptămînal. Redacția și administrația: strada Ion Ghica 5—7, Telefon 3.03.10. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin" Piața Scînteii, București.
ABONAMENTE: pe 3 luni, 3 lei; pe 6 luni, 6 lei; pe un an, 12 lei. Abonamentele se fac la toate oficiile poștale, prin factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. STAS — 3452 — 52.